პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

23 მარტი შაბათი 1974

ფასი 2 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 69 (15890)

5 წლიწადის ვალდებულებანი ცხოვრებაში განხორციელდეს!

ᲛᲘᲖᲐᲜᲘ—ᲛᲔᲪᲮᲝᲕᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲠᲔᲜᲢᲐᲑᲔᲚᲝᲑᲐ!

ᲓᲦᲔᲡ ᲘᲬᲧᲔᲑᲐ ᲤᲔᲠᲛᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲣᲠᲘ ᲓᲐᲗᲕᲐᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲐ

□ **გულდასმით შევამოწმოთ ყოველი ფერმა □ გამოვაშკარავებული ნაკლოვანებანი ადგილზევე გამოვასწოროთ; □ სოციალისტური შეჯიბრების ფართოდ გაშლით მივაღწიოთ იმას, რომ ყოველი ფერმა იყოს რენტაბელური!**

თელავი. (საკ. კორ.). რაიონის კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში კარგად მოემზადნენ მეცხოველეობის ფერმების რესპუბლიკური დათვალიერებისათვის. პირუტყვის მოვლა-პატრონობის გაუმჯობესებასთან ერთად წარმატებით მიმდინარეობს სახელმწიფოსათვის ხორცისა და რძის მიყიდვა. სოფლების ვანთის, ბუშეტისა და კურდღელაურის კოლმეურნეობებმა ორ თვეში გადაჭარბებით შეასრულეს სახელმწიფოსათვის ხორცის მიყიდვის პირველი კვარტალის დავალებები.

როგორც ყოველთვის, „ახლაც კარგად მუშაობენ სოფელ რუისპირის კოლმეურნეობა „ყურძენ-თავთავის“ მეცხოველეები. განსაკუთრებით მოწონებას იმსახურებს მეძროხეობის ფერმა (გამგე კ. ლაზარაშვილი). ფერმა თვალსაჩინო მიღწევებით ხვდება დათვალიერებას.

ფერმამ, რომელშიც 123 სული საფურაჟე ძროხა ჰყავთ, წელს ორ თვეში 398 ცენტნერი რძე აწარმოვა, რაც შარშანდელ შესაბამის პერიოდს 22,7 ცენტნერით აღემატება, ხოლო ერთ ძროხაზე მონაწველის მატება 22 კილოგრამია.

საგულისხმოა, რომ ფერმაში თითქმის ყველა სამუშაოს ქალები ასრულებენ, რომელთაც შრომაში ტონს აძლევს ლენინის ორდენოსანი მწველადი ანა კობაძე. იგი სამ წელიწადში მოწველილი რძის რაოდენობის მიხედვით ახლა უკვე მესამე კვარტალის ანგარიშში მუშაობს. მას მხარდამხარ მისდევენ მარიამ სეთურიძე, ლიზა ბუჩუკური, ნინო ლიქოელი. ფერმაში ყველა ძირითადი საქმეთა მექანიზებულია.

ახმეტა. (საკ. კორ.). რაიონის საბჭოთა მეურნეობების მეცხოველეობის ფერმებში დიდი გამოცოცხლებაა. ყველგან გულმოდგინედ მოემზადნენ მეცხოველეობის ფერმების რესპუბლიკური დათვალიერებისათვის. ფერმებში დაწესებულია სადღეღამისო მორიგეობა, ზოოვეტპერსონალი და მწყემსები პირუტყვს თავს დასტრიალებენ, მზრუნველობას არ აკლებენ.

პირუტყვის მოვლა-პატრონობის გაუმჯობესებასთან ერთად გაიზარდა წველადობა. მთელ რიგ საბჭოთა მეურნეობებში წელს იანვარ-თებერვალში დღიურმა შონაწველმა საგრძნობლად გადააჭარბა შარშანდელ შესაბამის პერიოდს. ამის შედეგად ბევრმა მათგანმა ორ თვეში გადამეტებით შეასრულა სახელმწიფოსათვის რძის მიყიდვის პირველი კვარტალის დავალება და ახლა მეორე კვარტალის ანგარიშში აბარებს რძეს.

ქისტაურის მოვლისპირის საბჭოთა მეურნეობამ კვარტალის დავალებით გათვალისწინებული 320 ცენტნერის ნაცვლად ორ თვეში სახელმწიფოს მიაყიდა 530 ცენტნერი რძე, ოფიის საბჭოთა მეურნეობამ 340 ცენტნერის ნაცვლად — 430 ცენტნერი, ქვემო ალვანის მეცხვარეობის საბჭოთა მეურნეობამ 1.580 ცენტნერის ნაცვლად — 1.609 ცენტნერი.

ᲔᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲡᲝᲤᲚᲐᲓ

ᲢᲔᲛᲞᲘ, ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲘ, ᲛᲗᲔᲡᲔᲚᲔᲑᲝ!

დათესილია 23.166 ჰექტარი საგაზაფხულო კულტურები

გაზაფხულის თვითეული დღე მხვნელ-მთესველთა დიდი გამოცდაა, რასაც დროულად, მაღალხარისხოვნად დაფარავ, ამას მოიმკი. ამიტომ არის, რომ სოფლის მეურნეობის მშრომელები აძლიერებენ თესვის ტემპს. ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს 18 მარტის ცნობებით, რესპუბლიკაში **საგაზაფხულო კულტურები დათესილია 23.166 ჰექტარი.** მარტო 11 მარტიდან 18 მარტამდე დაითესა 10 ათას ჰექტარზე მეტი.

ყველაზე მეტი — 5.019 ჰექტარი დათესილია გარდაბნის რაიონში. წითელწყაროელებმა საგაზაფხულო კულტურები დათესეს 4.541 ჰექტარი, სიღნაღელებმა 2.060 ჰექტარი. თესვა გაჩაღდა კასპის რაიონში, აქ სულ დათესილია 1.134 ჰექტარი, ქარელის რაიონში— 1.161, მარნეულის — 899, წყალტუბოს — 963, სამტრედიის — 1.147, ბოლნისის — 541, გურჯაანის — 562, საგარეჯოს რაიონში — 677, ჰექტარი. თესვას შეუდგნენ ახალციხის, ხაშურის, გორის, თელავის, ახმეტის, ყვარლის, მცხეთის, ვანის, მაიაკოვსკის, თერჯოლის რაიონებში და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში.

დაიწყო **შაქრის ჭარხლის** თესვა. სულ დათესილია 622 ჰექტარი. ხაშურელმა მეჭარხლეებმა დათესეს პირველი 223 ჰექტარი, ქარელელებმა — 227 ჰექტარი, ხოლო სამხრეთ ოსეთში — 172 ჰექტარი. სწორაფი ტემპით მიმდინარეობს **ბოსტნეულის** თესვა. რესპუბლიკაში სულ დათესილია 6.248 ჰექტარი. გარდაბნელმა მებოსტნეებმა დათესეს 2.130 ჰექტარი, სამტრედიელებმა — 1.132 ჰექტარი. ბოსტნეულის თესვას მასობრივად შეუდგნენ ხაშურის, გორის, ქარელის, მარნეულის, წყალტუბოს, ვანის, აბაშის და სხვა რაიონებში.

მზესუმზირა დათესილია 2.561 ჰექტარი აქედან წითელწყაროს რაიონში — 1.680 ჰექტარი. დაწყებულია საიდრეო კარტოფილის თესვა. სულ დათესილია 579 ჰექტარი.

ᲡᲐᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲝ ᲐᲠᲑᲔᲠᲘᲐ

ტრანსპორტს ჩვენს ქვეყანაში სამართლიანად უწოდებენ ეკონომიკის მთავარ სასიცოცხლო არტერიას. ტრანსპორტი ემსახურება ქარხნებსა და მშენებლებს, სახალხო მეურნეობის ყველა დარგს, მილიონობით საბჭოთა ადამიანს. ხაჭარმოთა, მშენებელთა შეუფერებელი მუშაობა ბევრად არის დამოკიდებული ტრანსპორტის გამართულ მუშაობაზე.

საქართველოს სარკინიგზო და საავტომობილო ტრანსპორტის მუშაკები, ჩაბმული არიან რა ხუთწლედის ვადამდე შესრულებისათვის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში, სულ უფრო აძლიერებენ შრომის ტემპს, გაბედულად ნერგავენ ტვირთების გადაზიდვის პროგრესულ მეთოდებს და ახალ-ახალ წარმატებებს აღწევენ. ამერკავკასიის რკინიგზის კოლექტივმა ხუთწლედის მესამე წლის გეგმა ყველა ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლის მიხედვით შეასრულა, გაამარჯვა საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში და სჯკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოსა და სრულიად საკავშირო კომკავშირ ალკკ ცენტრალური კომიტეტის წითელი დროშით დაჯილდოვდა.

შარშანდელი წელი ნაყოფიერი გამოდგა ხაჭართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს საწარმოებისათვის, მათ წლიური დავალება ყველა მაჩვენებლით შეასრულეს, გაამარჯვეს სოციალისტურ შეჯიბრებაში და სამინისტრო საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, რესპუბლიკის პროფსაბჭოსა და ალკკ ცენტრალური კომიტეტის წითელი დროშით დაჯილდოვდა. მაღალი ჯილდოს პასუხად ამერკავკასიის რკინიგზის კოლექტივმა გალდებულება იკისრა ხუთწლედის მეოთხე წლის გეგმის გადამეტებით 300 ათასი ტონა სახალხო-სამეურნეო ტვირთი გადაზიდოს, ავტოტრანსპორტელებმა განმსაზღვრელ წელს გადიდებული ვალდებულებები იკისრეს: გეგმის გადამეტებით გადაზიდოს 500 ათასი ტონა სახალხო-სამეურნეო ტვირთი.

რკინიგზისა და საავტომობილო ტრანსპორტის მუშაკებმა ნაკისრი სოციალისტური ვალდებულებანი გადაჭარბებით რომ შეასრულონ, საჭიროა გულდასმით შეისწავლონ გასული წლის მუშაობის შედეგები, მთავარი ყურადღება უნდა დაუთმონ იმ ნაკლოვანებებს, რომლებიც აფერხებენ წარმატებით მუშაობას. მაგალითად, რედაქციაში მრავალი წერილი და დეპეშა მოდის, ავატყობინებენ, რომ პროდუქცია ვერ გადაუტვირთავთ იმის გამო, რომ აკლიათ ვაგონები, მშენებლები ჩივიან, რომ არ აყოფნით ავტოტრანსპორტი კონტრუქციების გადასაზიდად. ეს იმითაც არის გამოწვეული, რომ ჯერ კიდევ დიდი ვაგონების მოცდენა სამრეწველო საწარმოებში. მაგალითად, კასპის ცემენტის ქარხანამ მარტო მიმდინარე წლის იანვარში 12.585 ვაგონ-საათი მოაცდინა და ჯარიმის სახით 2.041 მანეთი გადაიხადა. დიდი რაოდენობით მოაცდინეს ვაგონები და ჯარიმის სახით სოლიდური თანხები გადაიხადეს რუსთავის მეტალურგიული, ქუთაისის საავტომობილო და რუსთავის ცემენტის ქარხნებმა.

ტვირთის მიტანის დაგვალება შესრულება ბევრად არის დამოკიდებული ყველა სახეობის ტრანსპორტის შეთანხმებულ მოქმედებაზე, კლიენტურასთან საქმიან კონტაქტებზე. ამერკავკასიის რკინიგზის სამმართველომ, საქართველოს სსრ საავტომობილო სამინისტროს საწარმოებმა უნდა გააძლიერონ კონტროლი ტვირთზედასადმი, გასწორონ — ტექნიკის ოპერატიული მანევრი, ტვირთი გაგზავნონ იქ, სადაც ამას მოითხოვს საქმე. მეორე მხრივ, ახლა განსაკუთრებით საჭიროა, რომ სამრეწველო საწარმოებმა, მშენებლებმა და სავაჭრო ორგანიზაციებმა სწრაფად დაამუშაონ მოძრავი შემადგენლობა, არცერთი გაგონი, არცერთი მოძრავი შემადგენლობა დადგენილ ვადაზე მეტ ხანს არ უნდა ცდებოდეს.

როგორც ცნობილია, მშენებლობაში დიდი ეფექტი გამოიღო ბრიგადულმა იჯარამ. რამდენიც ჩვენს ქვეყანაში პირველად მოსკოველმა ბინათმშენებელმა ნიკოლოზ ზლოგბინმა დანერგა, ახლა მუშაობის ამ მეთოდს ავტოტრანსპორტელებიც იყენებენ. ამას წინათ „პრავდა“ წერდა ამ საყურადღებო წამოწყებაზე, რომელიც მძიმე პანელმზიდების მოსკოველმა მძღოლებმა გამოიჩინეს ფ. ფედიშინის მეთაურობით. ბრიგადული იჯარის გამოყენებამ მძღოლებს საშუალება მისცა მანქანების ნაკლები რაოდენობით უზრუნველყონ მასალათა შეუფერხებელი მიწოდება.

ჩვენს რესპუბლიკაში არის მოწინავე ავტოსაწარმოები, სადაც თვისუფლად შეიძლება ამ პროგრესული მეთოდის დანერგვა. საჭიროა საქართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს საწარმოებისათვის, მათ წლიური დავალება ყველა მაჩვენებლით შეასრულეს, გაამარჯვეს სოციალისტურ შეჯიბრებაში და სამინისტრო საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, რესპუბლიკის პროფსაბჭოსა და ალკკ ცენტრალური კომიტეტის წითელი დროშით დაჯილდოვდეს. მაღალი ჯილდოს პასუხად ამერკავკასიის რკინიგზის კოლექტივმა გალდებულება იკისრა ხუთწლედის მეოთხე წლის გეგმის გადამეტებით 300 ათასი ტონა სახალხო-სამეურნეო ტვირთი გადაზიდოს, ავტოტრანსპორტელებმა განმსაზღვრელ წელს გადიდებული ვალდებულებები იკისრეს: გეგმის გადამეტებით გადაზიდოს 500 ათასი ტონა სახალხო-სამეურნეო ტვირთი.

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ რკინიგზის სამგრედიის განყოფილების მეორე უბნის კოლექტივმა სასახარულო ცნობა მიიღო—ხუთწლედის მესამე წლის მეოთხე კვარტალის შედეგების მიხედვით მან სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვა და ამერკავკასიის რკინიგზის სარკინიგზო ტრანსპორტის მუშაკთა პროფკავშირის რკინიგზის სამმართველოსა და საგზაო კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა დაამსახურა.

პირველი პრემია მთელი კოლექტივის შეთანხმებული მუშაობის შედეგია. მაღალ ჯილდოთი აღფრთოვანებულმა სამგრედიელმა რკინიგზელებმა ვალდებულება აიღეს, უფრო ნაყოფიერად იშრომონ, ყველაფერი აღონონ მატარებლების შეუფერხებელი მუშაობისათვის.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲜᲘ: ამერკავკასიის რკინიგზის სამგრედიის განყოფილების მეორე უბნის უფროსი ზ. ჯაფარიძე მუშაობის დაწყების წინ ინსტრუქტაჟს ატარებს.

ა. მაჭავარიანის ფოტო (საინფორმაციო ფოტოქრონიკა)

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ

ᲒᲐᲜᲪᲮᲠᲘᲚᲔᲑᲐ ᲙᲠᲔᲛᲚᲨᲘ

22 მარტს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ა. ნ. კოსიგინმა კრემლში მიიღო იაპონია-საბჭოთა კავშირის ეკონომიური თანამშრომლობის კომიტეტის ხელმძღვანელები — ეკონომიური ორგანიზაციების ფედერაციის (პეიდანრენის) პრეზიდენტი ჯ. უემურა, იაპონიის საავჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტი ხ. ნაგანო, აგრეთვე იაპონიის ეკონომიურ ორგანიზაციათა ფედერაციის უფროსი მმართველი დირექტორი რ. კატოო.

საუბრის დროს, რომელმაც მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა, განიხილეს საბჭოთა კავშირისა და იაპონიის ეკონომიური თანამშრომლობის გაფართოების საკითხები ალმოსავლეთის რაიონებში სახალხო მეურნეობის განვითარების გეგმებთან დაკავშირებით, რომელიც საბჭოთა — კავშირში მუშავდება.

საუბარს დაესწრნენ სსრ კავშირის საგარეო ვაჭრობის მინისტრის პირველი მოადგილე **ა. თ. სემიჩასტნოვი** და სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს შორეული აღმოსავლეთის მეორე განყოფილების გამგე **ი. თ. შაველო.**

საუბარში მონაწილეობა მიიღო იაპონიის ელჩმა სსრ კავშირში **ა. სიგემიცუმ.** (საკუთესი).

ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲐ ᲡᲙᲙᲙ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲨᲘ

20 მარტს სკკკ ცენტრალურ კომიტეტში სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სკკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **ბ. ნ. პონომარიოვი** და სკკკ ცენტრალური სარევიზიო კომისიის წევრი, სკკკ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო განყოფილების გამგის პირველი მოადგილე **ე. ა. კუსკოვი** შეხვედრენ ეკვადორის კომუნისტური პარტიის გენერალური მდივანს **ბ. ხაადს.**

საუბრის დროს, რომელმაც გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა, მხარეებმა ერთმანეთს გაუზიარეს აზრები მსოფლიო კომუნისტური მოძრაობისა და საერთაშორისო ვითარების აქტუალურ საკითხებზე.

ᲛᲝᲙᲛᲔ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲗᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲐ

ᲐᲖᲔᲠᲑᲐᲘᲯᲐᲜᲔᲚᲘ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲒᲐᲜᲛᲡᲐᲖᲦᲕᲠᲔᲚᲘ ᲬᲔᲚᲘ

ᲐᲖᲔᲠᲑᲐᲘᲯᲐᲜᲔᲚᲘ მშრომელებმა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით ხუთწლედის მესამე წლის ღირსეული წვლილი შეიტანეს სკკკ XXIV ყრილობის ისტორიულ გადაწყვეტილებათა წარმატებით განხორციელების საქმეში. რესპუბლიკის მრეწველობამ ვადამდე, 21 დეკემბერს შეასრულა პროდუქციის რეალიზაციის მოცულობის წლიური გეგმა და უზრუნველყო წარმოების ზრდა 11,9 პროცენტით გეგმით გათვალისწინებული 8,7 პროცენტის ნაცვლად. გეგმის გადამეტებით რეალიზებულია 132 მილიონი მანეთის პროდუქცია, მთელი მატების ოთხი მეხუთედი მიღებულია შრომის ნაყოფიერების ზრდის გზით. სოფლის მეურნეობის მშრომელებმა გადაჭარბებით შეასრულეს სახელმწიფოსათვის ყველა სახეობის პროდუქციის მიყიდვის სახელმწიფო გეგმები.

რესპუბლიკის მშრომელებმა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის 1973 წლის დეკემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებების, პარტიისა და საბჭოთა ხალხისადმი სკკკ ცენტრალური კომიტეტის მიმართვის პასუხად 1974 წლისთვის იკისრეს შემდეგი სოციალისტური ვალდებულებანი:

ვადამდე, 26 დეკემბერს შეასრულონ პროდუქციის რეალიზაციის მოცულობისა და მეტ წილ უმნიშვნელოვანეს სახეობათა ნაწარმის გამოშვების წლიური გეგმა. პროდუქციის მატების 80-პროცენტზე მეტი მიღონო შრომის ნაყოფიერების გადიდების გზით.

რაციონალიზატორულ წინადადებათა და გამოგონებათა დანერგვის გზით მიიღონ ეკონომიური ეფექტი სულ ცოტა 27 მილიონი მანეთის ოდენობით. დაზოგონ 2.360 ტონა ლითონი, 44 ათასი ტონა პირობითი სათბობი, 112 მილიონი კილოვატ-საათი ელექტროენერგია, ამოქმედონ 45 ავტომატური და ნაკადური მექანიზებული ხაზი, 767 ერთეული დიდმწარმოებლური მოწყობილობა. ითვისონ და წარმოებაში დანერგონ 880 ახალი ნაკეთობა, ტანსაცმელს, ფეხსაცმლის მოდელი და სხვა პროდუქცია.

გეგმის გადამეტებით მოიპოვონ 50 ათასი ტონა ნავთობი, 130 მილიონი კუბური მეტრი გაზი, გამოიმუშაონ 10 მილიონი კილოვატ-საათი ელექტროენერგია, გეგმის დამატებით გამოუშვან 10 ათასი ცალი ავტოსბურავი, ათასი ელექტროძრავა, 2500 მაცივარი, 650 ათასი ლუმინესცენციური და საავტომობილო ნათურა.

გადაჭარბებით შეასრულონ შრომის ნაყოფიერების ზრდისა და სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა თვითღირებულების შემცირების დავალებანი. უპირატესი ტემპით აშენონ მსუბუქი და კვების მრეწველობის ობიექტები, ვადამდე გადასცენ სექსპლუატაციაში სუმგაითის ზედა ტროიკატის ფაბრიკა, კროვაბიის საკონდიტრო ფაბრიკა და მთელი რიგი სხვა უმნიშვნელოვანესი სახალხო-სამეურნეო ობიექტები.

29 დეკემბრისათვის შეასრულონ სახალხო-სამეურნეო ტვირთის გადაზიდვის წლიური გეგმა და დანიშნულებისამებრ გაგზავნონ 1,2 მილიონი ტონა ზედგეგმითი ტვირთი.

თანამიმდევრული ინტენსიფიკაციის საფუძველზე მიიღწიონ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ყველა დარგის შემდგომ აღმავლობას. აწარმოონ 1 მილიონი ტონა და სახელმწიფო ბეღლებში ჩააბინონ სულ ცოტა 240 ათასი ტონა მარცვლეული, და ამის შედეგად სახელმწიფოსათვის მარცვლეულის მიყიდვის ხუთწლიანი გეგმა შეასრულონ 4 წელიწადში. სახელმწიფოს მიაყიდონ 430 ათასი ტონა ხამი ბამბა, აწარმოონ 450 ათასი ტონა ბოსტნეული, გაუმჯობესონ მისი ხარისხი, სახელმწიფოს მიაყიდონ 420 ათასი ტონა და ვადამდე მიაღწიონ საერთო-საკავშირო ფონდს 220 ათასი ტონა ეს პროდუქტები.

სახელმწიფოს მიაყიდონ 445 ათასი ტონა ყურძენი. უზრუნველყონ 15 დეკემბრისათვის ყველა სახეობის მეცხოველეობის პროდუქტის დამზადების წლიური გეგმების შესრულება და სახელმწიფოს მიაყიდონ 1974 წელს 96 ათასი ტონა ხორცი, 235 ათასი ტონა რძე, 195 მილიონი ცალი კვერცხი, 9,4 ათასი ტონა მატყლი. საექსპლოატაციოდ გადასცენ საგაზაფხულო თესვის დამდეგს 7.500 ჰექტარი მელიორირებულ-გაუმჯობესებული მიწები.

ვადამდე შეასრულონ საქონლობრუნვის წლიური გეგმა, გეგმის გადამეტებით მიაყიდონ მოსახლეობას 5.2 მილიონი მანეთის საქონელი. საექსპლოატაციოდ გადასცენ 95 ბოიზანა, 270 საზოგადოებრივი კვების საწარმო, გადაჭარბებით შეასრულონ მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების რეალიზაციის გეგმა.

ვადამდე შეასრულონ სამეცნიერო-საკვლევ და საპროექტო სამუშაოთა წლიური გეგმები, ამაღლონ მათი დონე და ეფექტიანობა, დაიჭარონ უმნიშვნელოვანეს მეცნიერულ გამოკვლევათა წარმოებაში დანერგვა. კიდევ უფრო ფართოდ გაიჩაღონ მუშაობა მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა შექმნისა და დანერგვის მიზნით. აზერბაიჯანის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ინსტიტუტების ხაზით მთლიანად დანერგონ 10 მილიონი მანეთი ეკონომიური ეფექტის მომცემი 20 ნამუშევარი.

აზერბაიჯანელი მშრომელები სკკკ ცენტრალურ კომიტეტსა და საბჭოთა მთავრობას აღუთქვამენ, რომ კვლავაც დაუჭირომლად აწარმოებენ სკკკ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა განსახორციელებლად, წარმატებით შეასრულებენ 1974 წლის სოციალისტურ ვალდებულებებს.

სოციალისტური ვალდებულებანი განხილული და მიღებული მრეწველობის, მშენებლობის, ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის, ვაჭრობის, საყოფაცხოვრებო მომსახურების ხაწარმო — ორგანიზაციათა, მეცნიერებისა და კულტურის დაწესებულებათა კოლექტივებში, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში და მოწონებულია წარმოების მოწინავეთა რესპუბლიკურ თათბირზე.

ᲑᲠᲘᲙᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საკატიო სიგელით ავლაბრის არალეგალური სტამბის მემორიალური მუზეუმის დაჯილდოების შესახებ

კომუნისტური პარტიის სახელოვან რევოლუციურ ტრადიციებზე სოციალისტური ინტერნაციონალიზმისა და საბჭოთა პატრიოტიზმის სულისკვეთებით მშრომელთა აღზრდაში ნაყოფიერი მუშაობისათვის, რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის კავკასიის კავშირის კომიტეტის ავლაბრის არალეგალური სტამბის შექმნის სამოცდაათ წლისთავთან დაკავშირებით ავლაბრის **არალეგალური სტამბის მემორიალური მუზეუმი** დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ზ. ᲙᲘᲙᲕᲘᲫᲔ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. ᲙᲘᲙᲕᲐᲫᲔ

თბილისი,
1974 წლის 22 მარტი.

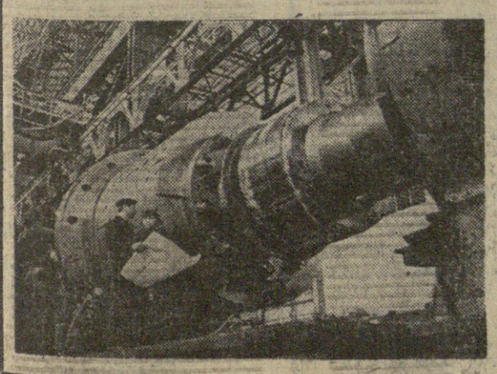

ᲣᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲔᲑᲘ

ᲣᲠᲐᲚᲘᲡ მძიმე ელექტრომანქანების ქარხანაში ქალაქ სვერდლოვსკში 1974 წლის პირველი ნახევრის მანძილზე უსტ-ილიმის მშენებარე ჰიდროელექტროსადგურისათვის დამთავრდება ორი ჰიდროგენერატორის დამზადება, რომელთაგან თვითეულის ხიმძლავრეა 240 ათასი კილოვატი.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲜᲘ: 240 ათასი კილოვატი ხიმძლავრის ჰიდროგენერატორის როტორის ლილვის დამუშავება ურალის მძიმე ელექტრომანქანების ქარხანაში ქალაქ სვერდლოვსკში.

მ. პოტლეკოვის ფოტო (ახალი ამბების სააგენტო).

ᲤᲠᲐᲜᲒᲣᲚᲘ ᲤᲘᲠᲛᲘᲡ ᲓᲐᲙᲕᲔᲗᲘᲗ

ᲞᲠᲐᲰᲐᲢᲝᲠᲡᲙᲘ, დონეცკის ოლქი. (საკუთარი კორ.). ნოვოკრამატორსკის ვ. ი. ლენინის სახელობის მანქანათამშენებელო ქარხანა შეუდგა ფრანგული ფირმის „ინტერფორჟის“ მიერ შეკვეთილი 65 ათასი ტონა ხიმძლავრის უნიკალური ჰიდრავლიკური წნეხის დამზადებას. წნეხი განკუთვნილია ზებგერითი სატაბაური თვითმფრინავების „კონკორდის“ მსხვილი დეტალების ტეიფრვისათვის.

ᲒᲐᲛᲝᲘᲪᲐ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲔᲜᲐᲖᲔ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობამ ქართულ ენაზე ბრეშურად გამოუშვა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის მიმართვა პარტიისადმი, საბჭოთა ხალხისადმი. ბროშურაში აგრეთვე დაბეჭდილია სკკკ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოსა და სრულიად საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებები: „1974 წლის სახალხო-სამეურნეო გეგმის ვადამდე შესრულებისათვის მრეწველობის, მშენებლობისა და ტრანსპორტის მუშაკთა სრულიად საკავშირო სოციალისტური შეჯიბრების შესახებ“ და „1974 წელს მიწათმოქმედებისა და მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების გადიდებისათვის სოფლის მეურნეობის მუშაკთა სრულიად საკავშირო სოციალისტური შეჯიბრების შესახებ“.

ᲒᲝᲚᲘᲐᲗᲔᲒᲘ ᲙᲝᲜᲕᲔᲘᲔᲠᲖᲔ

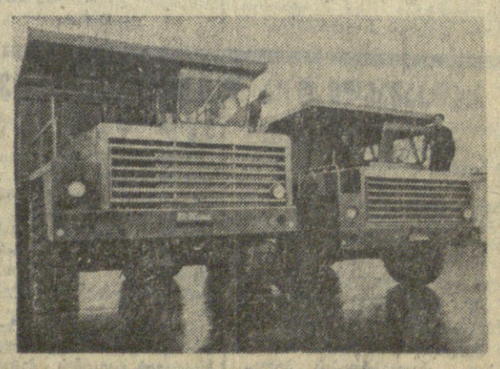

ᲑᲔᲚᲝᲠᲣᲡᲘᲘᲡ საავტომობილო ქარხანაში ქალაქ ეოდინოში 1974 წელს დასახულია 21 პროცენტით გადიდდეს „ᲑᲔᲚᲐᲖ-540“ 27-ტონიანი თვითსაცლელებისა და „ᲑᲔᲚᲐᲖ-548Ა“ 40-ტონიანი თვითსაცლელებისა და ხაწევრების გამოშვება.

მეცხრე ხუთწლედის დამლევს ხაწარმომ უნდა მოაგვაროს „ᲑᲔᲚᲐᲖ-549“ 75-ტონიანი მანქანის სერიული გამოშვება.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲜᲘ: 40 ტონა ტვირთამწეობის ავტოთვითსაცლელები „ᲑᲔᲚᲐᲖ-548“ (მარცხნივ) და 27 ტონა ტვირთამწეობის ავტოთვითსაცლელები „ᲑᲔᲚᲐᲖ-540“, რომლებსაც ხერიულად უშვებს ბელორუსიის საავტომობილო ქარხანა ქალაქ ეოდინოში.

Ი. ᲘᲕᲐᲜᲝᲕᲘᲡ ფოტო (ახალი ამბების სააგენტო).

პარტიული ცხოვრება

საქართველოს კომპარტიის თბილისის საქალაქო ორგანიზაციის XXXV კონფერენციაზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ყოველთვის უნდა გავაუმჯობესოთ ქალაქ თბილისის მთელი პარტიული ორგანიზაციის იდეოლოგიური მუშაობა, სრულყოთ და გავამდიდროთ ჩვენი დედაქალაქის, ყველა მისი იდეოლოგიური ინსტიტუტის სულიერი ცხოვრების სფერო, გარდავქმნათ მეცნიერების, სკოლების და უმაღლესი სასწავლებლების ხელმძღვანელობა.

თუ რა ღონისძიებები ხორციელდება საქალაქო პარტკონფერენციის ამ მითითების შესასრულებლად პარტიის ორჯონიკიძის რაიკომის მიერ, ამის შესახებ მოთხრობილია წერილში „რექტორატი, კათედრა, სტუდენტი“.

რექტორატი, კათედრა, სტუდენტი

საქართველოს კომპარტიის თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის რაიკომის კლენუმზე

ჯ. ს. პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის „საბჭო“ დარბაზში გამართა პარტიის ორჯონიკიძის რაიკომის პლენუმი, მონაწილეობდნენ უმაღლესი სასწავლებლების რექტორები, პარტიული ორგანიზაციათა მდივნები, საზოგადოებრივი მეცნიერებათა კათედრების მუშაკები.

პლენუმმა განიხილა საკითხი საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრების მუშაობა და ამოცანები, კერძოდ თუ როგორ სრულდება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება „საზოგადოებრივ მეცნიერებათა შემდგომი განვითარებისა და კომუნისტურ მშენებლობაში მათი როლის ამაღლების ღონისძიებათა შესახებ“.

მოხსენებაში და კამათში გამოსულთა სიტყვებში საზგასმით აღინიშნა, რომ ქ. თბილისის ორჯონიკიძის რაიონის უმაღლეს სასწავლებელთა რექტორატები, პარტიული ორგანიზაციები, საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრები მნიშვნელოვან ღონისძიებებს ახორციელებენ საზოგადოებრივ მეცნიერებათა შემდგომი განვითარებისა და კომუნისტურ მშენებლობაში მათი როლის ამაღლებისათვის.

საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრების საქმიანობის სრულყოფაში, — აღინიშნა პლენუმზე, — დიდნიშნელოვან როლს ასრულებენ სკკპ ცკ-ის დადგენილება „სკკპ XXIV კრების გადაწყვეტილებათა შესასრულებლად საქართველოს კომპარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობის შესახებ“ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ერთობლივი დადგენილება „ჩვენს ქვეყანაში უმაღლესი განათლების შემდგომი სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ“.

უმაღლეს სასწავლებლებში საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სწავლების შემდგომ გაძლიერებას. მეცნიერული კვლევის ხარისხის ამაღლებას ხელს უწყობს ის ღონისძიებები, რომლებსაც ახორციელებს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი პარტიული და სახელმწიფო დისციპლინის განსამტკიცებლად, წარსულის მაგნე გადმონაშთების აღმოსაფხვრელად, ყველგან და ყველაფერში სრული წესრიგის დასამყარებლად.

ბოლო წლებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრების ძალებით შეიქმნა ორიგინალური სახელმძღვანელოები დიალექტიკურ და ისტორიულ მატერიალიზმში. მეცნიერულ კომუნიზმში, პოლიტიკურ ეკონომიაში, მეცნიერულ ათეიზმში, ეთიკაში, მომზადდა და გამოიცა საინტერესო ჭრილმამათიები. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრები ყურადღებით ეკიდებიან იმ პრობლემათა პოზიტიურ კვლევას, რომლებიც დაკავშირებულია ბურჟუაზიული თეორიების, რევიზიონისტული და რეფორმისტული კონცეფციების კრიტიკასთან.

გაძლიერდა სტუდენტთა სწავლაღზრდის საქმე. მაგრამ, როგორც პლენუმზე ითქვა, გასაკეთებელი ძალიან ბევრია. ადმოსავლეთრეალთა მუშაობაში არსებული ხარვეზული ნაკლოვანებანი. 1973 წლის სტუდენტი ახალგაზრდობის მიერ ჩადენილია სხვადასხვა სახის სისხლის სამართლის ბევრი დანაშაული, ათეულობით სტუდენტი მოხვდა გამოსაფხიზლებელში, ზოგიერთი შემრნეულია ნარკოტიკების გამოყენებაში, ხოლო ახამდე სტუდენტი გარეცხულია უღირსი საქციელისათვის.

ზამთრის სესიებმა ცხადყვეს უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტთა აკადემიური წარმატების შეუწყნარებლად დაბალი დონე. ძირითადი გამოცდების დროს გამოვლინდა, რომ შარტო დღის სწავლების განყოფილებებზე წარმატება არ ჰქონდა 4.650 სტუდენტს, ხოლო მეორადი გამოცდებისას კვლავ წარუმატებლობას აწყდებოდნენ ამავე განყოფილებების 2.350 სტუდენტი. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სწავლება სერიოზული ნაკლოვანებებით ხასიათდება ყველა რგოლში. (სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სატყეო ფაკულტეტის რუსული სექტორი და ეკონომიური ფაკულტეტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული და საპუნებისმეტყველო ფაკულტეტები, ზოოტექნიკურ-ხალეტერინარო ინსტიტუტი).

ყოველივე ეს იმას მოწმობს, რომ ჯერ კიდევ სუსტად მუშაობენ ჩვენი უმაღლესი სასწავლებლები, საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრების პროფესორ-მასწავლებლები, პარტიული და კომკავშირული ორგანიზაციები. გულისტკივილით ითქვა, რომ ეს არის მათი საქმიანობის აშკარა წუნი, რასაც სავალალო შედეგებამდე მივყავართ.

ჯერ კიდევ არის სამწუხარო ფაქტები იმის შესახებ, რომ ცალკეულ ლექტორთა მიერ წაკითხული ლექციები ხასიათდება სერიოზული თეორიული და მეთოდოლოგიური შეცდომებით. ამ მხრივ არსებობს ნაკლოვანებანი გამომეღავნდა პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პოლიტიკური ეკონომიის კათედრაზე (კათედრის გოფილი გამგე, დოცენტი მელაძე). შემოწმებამ ცხადყო, რომ დოცენტ დ. ენუქიძის, მ. კალანდაძის, რ. არუთინოვის, ხ. ჭელიძის, ვ. ღურწკაიას და სხვათა მიერ წაკითხული ლექციები და ჩატარებული სემინარები ზერელეა, რომ ცალკეული მასწავლებლები საფუძვლიანად არ არიან დაუფლებულნი თავიანთ საგანს. ღრმად ვერ ერკვევიან პარტიის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის უმნიშვნელოვანეს პრობლემებში. ლექციათა-სემინარების ჩატარების სრულყოფის შესახებ რომ ითქვა. მოუთითეს მათზე მასწავლებელთა ურთიერთ დასწრების ეფექტურობაზე. ამ მხრივ საინტერესო გამოცდილება შეიძინეს თბილისის უცხო ენათა პედინსტიტუტის პოლიტეკონომიის კათედრამ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა (ლექციების ჩაწერა მაგნიტოფონზე და განხილვის პრაქტიკა). პრინციპული რეკომენდაცია მიეცა უნივერსიტეტის რექტორატსა და პარტიულმა კომიტეტმა სოციალისტური მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის კათედრის დოცენტ ა. ბერესლიძის მიერ სუსტად ჩატარებულ ფილოსოფიის ლექციებზე.

მაგრამ ბევრგან სემინარებზე დასწრება და შედეგების განხილვა ფორმალურ ხასიათს ატარებს. ასეა, მაგალითად, სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის პოლიტეკონომიის კათედრაზე (კათედრის გამგე, პროფესორი ნ. პაიჭაძე). პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პარტიის ისტორიის კათედრა ხშირად იზღუდება უმნიშვნელო, არაექტაუალური თემების დამუშავებით. ზოოვეტერინარული სასწავლო-საკვლევი ინსტიტუტის ფილოსოფიისა და მეცნიერული კომუნიზმის კათედრების საკვლევი თემატიკა და სამეცნიერო მუშაობა დაკავშირებული არ არის ინსტიტუტის ცოცხალ პრაქტიკასთან.

პლენუმის მონაწილეებმა მოითხოვეს საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრების მუშაობის ისე გარდაქმნა, რომ იგი ნამდვილად ეხმაურებოდეს თანამედროვეობის აქტუალურ პრობლემებს. ხელს უწყობდეს მარქსისტულ-ლენინური თეორიის შემდგომ დამუშავებას და განვითარებას, კონკრეტულ სოციოლოგიურ კვლევებს, სტუდენტთა ცოდნის შეფასებაში ლიბერალიზმისა. და პროტექციონიზმის აღმოფხვრას.

პლენუმზე გამოვიდნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრი გ. ჯიბლაძე, საქართველოს კომპარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის მდივანი გ. ენუქიძე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებლების განყოფილების პრობლემებზე.

ამ მხრივ საინტერესო ანგარიში გააკეთა ბ. ჩიქვანაძე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს დადგენილებიდან „ჩვენს ქვეყანაში უმაღლესი განათლების შემდგომი სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ“.

უმაღლეს სასწავლებლებში საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სწავლების შემდგომ გაძლიერებას. მეცნიერული კვლევის ხარისხის ამაღლებას ხელს უწყობს ის ღონისძიებები, რომლებსაც ახორციელებს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი პარტიული და სახელმწიფო დისციპლინის განსამტკიცებლად, წარსულის მაგნე გადმონაშთების აღმოსაფხვრელად, ყველგან და ყველაფერში სრული წესრიგის დასამყარებლად.

ბოლო წლებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრების ძალებით შეიქმნა ორიგინალური სახელმძღვანელოები დიალექტიკურ და ისტორიულ მატერიალიზმში. მეცნიერულ კომუნიზმში, პოლიტიკურ ეკონომიაში, მეცნიერულ ათეიზმში, ეთიკაში, მომზადდა და გამოიცა საინტერესო ჭრილმამათიები. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრები ყურადღებით ეკიდებიან იმ პრობლემათა პოზიტიურ კვლევას, რომლებიც დაკავშირებულია ბურჟუაზიული თეორიების, რევიზიონისტული და რეფორმისტული კონცეფციების კრიტიკასთან.

ბაგრამ ბევრგან სემინარებზე დასწრება და შედეგების განხილვა ფორმალურ ხასიათს ატარებს. ასეა, მაგალითად, სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის პოლიტეკონომიის კათედრაზე (კათედრის გამგე, პროფესორი ნ. პაიჭაძე). პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პარტიის ისტორიის კათედრა ხშირად იზღუდება უმნიშვნელო, არაექტაუალური თემების დამუშავებით. ზოოვეტერინარული სასწავლო-საკვლევი ინსტიტუტის ფილოსოფიისა და მეცნიერული კომუნიზმის კათედრების საკვლევი თემატიკა და სამეცნიერო მუშაობა დაკავშირებული არ არის ინსტიტუტის ცოცხალ პრაქტიკასთან.

პლენუმის მონაწილეებმა მოითხოვეს საზოგადოებრივ მეცნიერებათა კათედრების მუშაობის ისე გარდაქმნა, რომ იგი ნამდვილად ეხმაურებოდეს თანამედროვეობის აქტუალურ პრობლემებს. ხელს უწყობდეს მარქსისტულ-ლენინური თეორიის შემდგომ დამუშავებას და განვითარებას, კონკრეტულ სოციოლოგიურ კვლევებს, სტუდენტთა ცოდნის შეფასებაში ლიბერალიზმისა. და პროტექციონიზმის აღმოფხვრას.

პლენუმზე გამოვიდნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრი გ. ჯიბლაძე, საქართველოს კომპარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის მდივანი გ. ენუქიძე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებლების განყოფილების ჩატარების სრულყოფის შესახებ რომ ითქვა. მოუთითეს მათზე მასწავლებელთა ურთიერთ დასწრების ეფექტურობაზე. ამ მხრივ საინტერესო გამოცდილება შეიძინეს თბილისის უცხო ენათა პედინსტიტუტის პოლიტეკონომიის კათედრამ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა (ლექციების ჩაწერა მაგნიტოფონზე და განხილვის პრაქტიკა). პრინციპული რეკომენდაცია მიეცა უნივერსიტეტის რექტორატსა და პარტიულმა კომიტეტმა სოციალისტური მრეწველობისა და სოფლის

სასკოლო მშენებლობა დამკვრელების ინიციატივა

შეკედლებული სკოლა

● დაკარგული ათასები ● მშენებლობა... ბიუროკრატიული დადგენილებებით!... ● არ ირეკება ზარი მერიის საშუალო სკოლის ახალ ბინაში

ეს ამბავი ასე დაიწყო. სოფლების მერიის, ნიდობილევის, თხინვალის, ხვარბეთის კოლმეურნეობებმა მოლაპარაკება და გადაწყვეტილე კოდეკ, რომ მათთვის მონაწილეობით ეგოთ საშუალო სკოლის ტიპური შენობა. ეს იყო ადგილის მწყურვალებისაკენ მიმავალი ამ ოთხი სოფლის მოსწავლე ახალგაზრდობის მრავალი წლის ოცნება. ეს ნიშნავდა, ამ სოფლებს არ გააჩნიათ საშუალო სკოლა, გარდა ექვსკლასიანი 3 კლასისა. მხოლოდ მერიაში არის საშუალო სკოლა 525 მოსწავლის ადგილით, 25 ფინანსური კლასით. ეს ერთადერთი საშუალო სკოლა უწევს მომსახურებას აღნიშნული ოთხი მეზობელი სოფლის ახალგაზრდობას. მაგრამ სკოლა საკმაოდ წეწეფერებელ, ადამისდროინდელ ბინაშია. ამიტომაც იყო, რომ ყველანი ალფრთოვანებით შეხვდნენ მეზობელი კოლმეურნეობების გადაწყვეტილებას.

გამოუყოფილ იქნა თანხები, გადაიდგა მტკიცე საქმიანი ნაბიჯი. 1966 წელს „საქქალაქმშენსახბრობენტის“ ბათუმის ფილიალმა დაპროექტა საშუალო სკოლა 969 მოსწავლის ადგილით. პროექტი შეთანხმებულ იქნა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსთან, რომელმაც 1967 წლის 27 სექტემბერს დამტკიცა იგი (ოქმი № 10). ამის შემდეგ მშენებლობის დაწყების ნებართვა მიღებულ იქნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსაგან.

დაიწყო ახალი სკოლის მშენებლობის სამუშაოები. სოფელ მერიის ცენტრში დაჭკრეს ბარი მერიელმა, ხვარბეთელმა და ნიდობილეველმა მშრომელებმა. მშენებლობის მეთაურობა მიენდო საქართველოს სსრ სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს მახარაძის № 13 მოძრავ-მექანიზირებულ კოლონას. პირველ ხანებში მშენებლობა ნინებულად მიდიოდა. შემდეგ კი წაიწყდნენ სიძნელეს — ნიდაგის ქვედა ფენების ცუდშემადგენლობას. მშენებლები იძულებულნი გახდნენ მიემართათ ხიმინჯებით გამაგრებისათვის. რამაც მთელი სამი წლით გაუგიანურა სამშენებლო საქმე. მწგრამ, როგორც ჩქნა, სრულყოფილად დამთავრდა ფუძე-ზეძირკვლის სამუშაოები, რაზეც კოლმეურნეობებმა 106 ათასი მანეთი დახარჯეს.

ამ პერიოდში კოლმეურნეობებმა დაიწყეს კოოპერირებული წესალადების შენებლობა, სხვილ მწიფო სესხიდან დიდძალი თანხები დახარჯეს და შეექმნათ ფინანსური საძირკველები. ესეც არ იყოს, მათი თუალადი შემოსავალი დაბალია. მაგალითად, მერიის კოლმეურნეობის წლიური ფულადი შემოსავალი 47 ათას მანეთს შეადგენს. ხვარბეთისა — 70 ათასს, ნიდობილევისა — 50 ათასს, მაშინ როდესაც სკოლის მშენებლობის ეკამეფორების საბარჯთალრიცხვო ლირებულება 418 ათას მანეთს შეადგენს. ამიტომ მახარაძის რაზასაბჭოს აღმასკომმა სხვასრული ფრიალოდ ალნობა ყოველივე ეს ზემდგომ ორგანოებს და, განათლების სამინისტროს თანხმობით, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ მერიის საშუალო სკოლის მშენებლობა შეიტანა 5-წლიან გეგმაში. ეს საგულისხმოა ისიც, რომ განათლების სამინისტრომ ალრო ვალდებულება ფუძეზეძირკვლის სამუშაოების დამთავრების შემდეგ ჩაიბარებდა და თავისი სახსრებით წარმართავდა სკოლის მშენებლობას.

აქ ‘ცალკე ალნიშნის ღირსი ერთი ფაქტი, ფუძე-ზეძირკვლის დამთავრების, მისი ეარგისიანობის შესახებ აქტი შეადგინეს 1972 წლის აგვისტოში. აქტს ხელს აწერენ განათლების სამინისტროს, საპროექტო და საშენებლო ორგანიზაციების წარმომადგენლები. ეს დოკუმენტი წარედგინა განათლების სამინისტროს. ამ დოკუმენტზე ეყრდნობა მშენებლობის გასაგრძელებლად, მაგრამ ყველაფერი ამაზე ‘ცივი უარი განაცხადა... სკოლების მშენებლობის 5-წლიანი გეგმიდან სრულიად ამოიღეს მერიის საშუალო სკოლა.

როგორც დოკუმენტებიდან ჩანს, მერიის სკოლის მშენებლობის პროექტი თავის დროზე მოწონეს განათლების სამინისტროში. ახლა რით არის გამოწვეული პროტესტები ახალი პროექტის შედგენაზე? ადგილზე სიმის გაკეთებამ დაგვიწმუნა, რომ მერიის საშუალო სკოლის მშენებლობა შესაფერის ადგილზეა დაწყებული.

ახლა საჭიროა მხოლოდ მშენებლობის რაც შეიძლება დაჩქარება. მერიის საშუალო სკოლის ძველ შენობა ამფენილ ფეხარეულია, რომ ამ დღეებში სკოლა გადმოვიანილ იქნა მერიის კოლმეურნეობისა და სასოფლო საბჭოს კანტორაში.

ბ. ჩხაიძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

ბ. მახარაძე.

სსრ კავშირის ტექნიკური ესთეტიკის სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალის მანქანათმშენებლობის, ხელსაწყოთმშენებლობისა და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ნაკეთობათა მხატვრული კონსტრუირების განყოფილების დიზაინერები საინტერესო პრობლემებზე მუშაობენ.

წელს ქართველმა დიზაინერებმა მოსკოველ კონსტრუქტორებთან ერთად ერთობლივ მუშაობა დაიწყეს საწყობებისათვის კიდული ამწე-შტაბელსაწყობისა და ელექტროსაწევრის შესაქმნელად.

სურათზე: (მარცხნიდან მარჯვნივ): განყოფილების თანამშრომლები — მთავარი კონსტრუქტორი ნიკოლოზ ჭანკოტაძე, მთავარი მხატვარი კონსტრუქტორი გურამ ბელთაძე და წამყვანი კონსტრუქტორი ბერლად ჯანუარაშვილი ათვალიერებენ ტექნიკურ დოკუმენტაციას. ფ. კრიმსკის ფოტო

ვაჭრობა მოთხოვნათა დონეზე

როგორ სრულდება სადირექტივო პარტიული ორგანოების გადაწყვეტილებანი ვაჭრობის დარგში მეტად სერიოზულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის

ალბათ ყველას ახსოვს, თბილისის სავაჭრო ორგანიზაციებს რამდენი წაკლი და დარღვევა ჰქონდათ მუშაობაში, რაზეც სამართლიან უკმაყოფილებას გამოთქვამდნენ მშრომელნი. მოდით გავიხსენოთ, როგორ არის აღნიშნული სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ცნობილ დადგენილებაში პარტიის თბილისის კომიტეტის მუშაობის შესახებ.

„...პარტიული და საბჭოთა ორგანოები არ იჩენენ ჯეროვან სიმტკიცესა და მომთხოვნელობას, რათა აღმოფხვრან სერიოზული ნაკლოვანებანი ვაჭრობის, საზოგადოებრივი კვების, საყოფაცხოვრებო მომსახურების ორგანიზაციაში, განსაკუთრებით ახალ საცხოვრებელ მასივებში. თბილისში ცუდად ინერგება მოიდველთა მომსახურების თანამედროვე ფორმები, საკმარისად არ არის განვითარებული სასადილოებისა და ბუფეტების ქსელი სამრეწველო საწარმოებში, მშენებლობებზე, სასწავლებლებში, მიუხედავად დიდი შეხსენებებისა, მოუგვარებელია ახალი ბოსტნეულითა და ხილით შეუფერხებელი სახელმწიფო ვაჭრობა“.

საქართველოს კპ ცენტრალურმა კომიტეტმა 1973 წლის 22 ივნისს მიიღო დადგენილება „საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროს მუშაობაში მეტად სერიოზული ნაკლოვანებათა შესახებ“.

რა გაკეთდა? როგორ ვასრულებთ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას?

სამართლიანობა მოითხოვს ითქვას, რომ ერთგვარი გაუმჯობესებები უთუოდ იგრძნობა. გასული წლის მოსახლეობამ 1972 წელთან შედარებით 12 მილიონი მანეთით მეტი საქონელი მიეყიდა. წარმატებით სრულდება სავაჭრო ქსელის გაფილა-გაფართოების გეგმა. მარშან 21-ის ნაცვლად გაიხსნა 24 ავტომოწყობილი სავაჭრო საწარმო. მწყობრში ჩადგა ახალი ტიპის დიდი სავაჭრო საწარმო — თვითმომსახურების უნივერმაღი ბარათაშვილის ქუჩაზე, „გასტრონომვაჭრობის“ № 19 მაღაზია ჭავჭავაძის პროსპექტზე, სამრეწველო სავაჭრო საწარმოთა ქსელის სხვა მაღაზიებთან ერთად თვითმომსახურებაზე გადავიდა 105 მაღაზია და ცენტრალური უნივერმაღის სათაო მაღაზია.

აღსანიშნავია ისიც, რომ მსხვილი ავტომოწყობილი ობიექტები ისხნება არა მარტო ქალაქის ცენტრში, არამედ მის განაპირა ადგილებში, მუშათა უბნებსა და ახალ საცხოვრებელ მასივებში. შენდება სავაჭრო ცენტრი „თემქის“ და ვარკეთილის დასახლებაში, საკოლმეურნეო ბაზარი დიღმის მასივში. ჩვენი მუშაობის ერთ-ერთი მთავარი საკითხია ვაჭრობის პროგრესული მეთოდების, კერძოდ, თვითმომსახურების მეთოდის ფართოდ დანერგვა. მისი უპირატესობა ის არის, რომ მომხმარებელი უშუალოდ ამყარებს კონტაქტს საქონელთან, რომლის დროს ერთგვარად გამორიცხულია ანგარება.

გასულ წელს ვარკეთილი ნაბიჯები გადადგა მოსახლეობის ხილითა და ბოსტნეულით დაკმაყოფილების საქმეში. მოსახლეობამ ნამდვილად იგრძნო სახელმწიფო მაღაზიებში ბოსტნეულის შესყიდვის სიკეთე. წელს თბილისელებს მიეყიდება 12 მილიონი მანეთით მეტი ხილი და ბოსტნეული, ვიდრე შარშან.

მაგრამ ეს რიდი ნიშნავს იმას, რომ ყველაფერი გავაკეთეთ ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესასრულებლად. პირიქით, გაკეთებულია უმნიშვნელო, გასაკეთებელი კი ძალიან ბევრია. ვაჭრობის დარგი იმდენად რთული, სპეციფიკური და საათუთია, რომ ჯერ კიდევ დიდი შრომა არის საჭირო, რათა იგი თანამედროვეს მოთხოვნათა დონეზე ავიყვანოთ. სამწუხაროდ კი სავაჭრო ორგანიზაციები ჯერ კიდევ ნელა, ზანტად გარდაქმნიან მუშაობას. ეს სამართლიანად იყო მითითებული საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს გასული წლის ივნისის დადგენილებაში, აგრეთვე პარტიის თბილისის ორგანიზაციის XXXV კონფერენციაზე.

ვაჭრობის შემდგომი განვითარების აუცილებელ პირობას წარმოადგენს მოსახლეობის სავაჭრო მომსახურების ორგანიზაციის თანამედროვე მეთოდების ათვისება. ვაჭრობის პროგრესული მეთოდების ფართოდ დანერგვამ, საილო ვაჭრობის ქსელის შემდგომმა სპეციალიზაციამ უნდა გამოიწვიოს შრომის მაღალი ნაყოფიერება და სავაჭრო საწარმოებისა და ორგანიზაციების რენტაბელობა.

იმ ამოცანების გადაჭრაში, რომლებიც დგას ვაჭრობის მუშაკების წინაშე, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება საცალო ვაჭრობის ორგანიზებისა და საწარმოების სავაჭრო-ოპერატიული საქმიანობის სწორ ორგანიზაციას, რომლის ძირითად შინაარსს წარმოადგენს კომერციული მუშაობა. ამ მეტად მნიშვნელოვან სამუშაო უბანზე ვაჭრობის ორგანიზაციებს ჯერ კიდევ აქვთ არსებითი ნაკლოვანებები და დარღვევები. ჩვენს ქსელში კვლავ გვხვდებიან ისეთი მუშაკები, რომლებიც მეუფლებელი ხაქციელით, უხეშობით, თვალთმაქცობით ახელს უტარებენ ყვიდას ზოგი მთგანი არ ერიდება მომხმარებელთა ზომა-წონაში მოტყუებას, დეფიციტური საქონლის ზედმეტ ფასებში გაყიდვას, უფასქტრო საქონლის შემოტანას. გასულ წელს ამ დარღვევების გამო მოიხსნა და პროკურატურას გადაეცა არაერთი მუშაკის საქმე. დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლებულ იქნა 168, ჩამოქვეითდა — 69, ხოლო დისციპლინარული სახელი დაედო 2.512 მუშაკს.

საყურადღებოა შემდეგი ფაქტი: 1969, 1970, 1971 წლებში ქალაქის ვაჭრობის სამმართველოსადმი დაქვემდებარებულ ორგანიზაციებსა და სავაჭრო საწარმოებში ბოსტნეულის შესყიდვის სიკეთე. წელს თბილისელებს მიეყიდება 12 მილიონი მანეთით მეტი ხილი და ბოსტნეული, ვიდრე შარშან.

ეს ამბავი ასე დაიწყო. სოფლების მერიის, ნიდობილევის, თხინვალის, ხვარბეთის კოლმეურნეობებმა მოლაპარაკება და გადაწყვეტილე კოდეკ, რომ მათთვის მონაწილეობით ეგოთ საშუალო სკოლის ტიპური შენობა. ეს იყო ადგილის მწყურვალებისაკენ მიმავალი ამ ოთხი სოფლის მოსწავლე ახალგაზრდობის მრავალი წლის ოცნება. ამ სოფლებს არ გააჩნიათ საშუალო სკოლა, გარდა ექვსკლასიანი 3 კლასისა. მხოლოდ მერიაში საშუალო სკოლა 525 მოსწავლის ადგილით, 25 ფინანსური კლასით. ეს ერთადერთი საშუალო სკოლა უწევს მომსახურებას აღნიშნული ოთხი მეზობელი სოფლის ახალგაზრდობას. ამგვარ სკოლა სავსებით შეეფერებელ, ადამისდროინდელ ბინაშია. ამიტომაც იყო, რომ ყველანი ალფრთოვანებით შეხვდნენ მეზობელი კოლმეურნეობების გადაწყვეტილებას.

გამოუყოფილ იქნა თანხები, გადაიდგა მტკიცე საქმიანი ნაბიჯი. 1966 წელს „საქქალაქმშენსახბრობენტის“ ბათუმის ფილიალმა დაპროექტა საშუალო სკოლა 969 მოსწავლის ადგილით. პროექტი შეთანხმებულ იქნა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსთან, რომელმაც 1967 წლის 27 სექტემბერს დამტკიცა იგი (ოქმი № 10). ამის შემდეგ მშენებლობის დაწყების ნებართვა მიღებულ იქნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსაგან.

დაიწყო ახალი სკოლის მშენებლობის სამუშაოები. სოფელ მერიის ცენტრში დაჭკრეს ბარი მერიელმა, ხვარბეთელმა და ნიდობილეველმა მშრომელებმა. მშენებლობის მეთაურობა მიენდო საქართველოს სსრ სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს მახარაძის № 13 მოძრავ-მექანიზირებულ კოლონას. პირველ ხანებში მშენებლობა ნინებულად მიდიოდა. შემდეგ კი წაიწყდნენ სიძნელეს — ნიდაგის ქვედა ფენების ცუდშემადგენლობას. მშენებლები იძულებულნი გახდნენ მიემართათ ხიმინჯებით გამაგრებისათვის. რამაც მთელი სამი წლით გაუგიანურა სამშენებლო საქმე. მწგრამ, როგორც ჩქნა, სრულყოფილად დამთავრდა ფუძე-ზეძირკვლის სამუშაოები, რაზეც კოლმეურნეობებმა 106 ათასი მანეთი დახარჯეს.

ამ პერიოდში კოლმეურნეობებმა დაიწყეს კოოპერირებული წესალადების შენებლობა, სხვილ მწიფო სესხიდან დიდძალი თანხები დახარჯეს და შეექმნათ ფინანსური საძირკველები. ესეც არ იყოს, მათი თუალადი შემოსავალი დაბალია. მაგალითად, მერიის კოლმეურნეობის წლიური ფულადი შემოსავალი 47 ათას მანეთს შეადგენს. ხვარბეთისა — 70 ათასს, ნიდობილევისა — 50 ათასს, მაშინ როდესაც სკოლის მშენებლობის ეკამეფორების საბარჯთალრიცხვო ლირებულება 418 ათას მანეთს შეადგენს. ამიტომ მახარაძის რაზასაბჭოს აღმასკომმა სხვასრული ფრიალოდ ალნობა ყოველივე ეს ზემდგომ ორგანოებს და, განათლების სამინისტროს თანხმობით, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ მერიის საშუალო სკოლის მშენებლობა შეიტანა 5-წლიან გეგმაში. ეს საგულისხმოა ისიც, რომ განათლების სამინისტრომ ალრო ვალდებულება ფუძეზეძირკვლის სამუშაოების დამთავრების შემდეგ ჩაიბარებდა და თავისი სახსრებით წარმართავდა სკოლის მშენებლობას.

აქ ‘ცალკე ალნიშნის ღირსი ერთი ფაქტი, ფუძე-ზეძირკვლის დამთავრების, მისი ეარგისიანობის შესახებ აქტი შეადგინეს 1972 წლის აგვისტოში. აქტს ხელს აწერენ განათლების სამინისტროს, საპროექტო და საშენებლო ორგანიზაციების წარმომადგენლები. ეს დოკუმენტი წარედგინა განათლების სამინისტროს. ამ დოკუმენტზე ეყრდნობა მშენებლობის გასაგრძელებლად, მაგრამ ყველაფერი ამაზე ‘ცივი უარი განაცხადა... სკოლების მშენებლობის 5-წლიანი გეგმიდან სრულიად ამოიღეს მერიის საშუალო სკოლა.

როგორც დოკუმენტებიდან ჩანს, მერიის სკოლის მშენებლობის პროექტი თავის დროზე მოწონეს განათლების სამინისტროში. ახლა რით არის გამოწვეული პროტესტები ახალი პროექტის შედგენაზე? ადგილზე სიმის გაკეთებამ დაგვიმტკიცა, რომ მერიის საშუალო სკოლის მშენებლობა შესაფერის ადგილზეა დაწყებული.

ახლა საჭიროა მხოლოდ მშენებლობის რაც შეიძლება დაჩქარება. მერიის საშუალო სკოლის ძველ შენობა ამფენილ ფეხარეულია, რომ ამ დღეებში სკოლა გადმოვიანილ იქნა მერიის კოლმეურნეობისა და სასოფლო საბჭოს კანტორაში.

ბ. ჩხაიძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

ბ. მახარაძე.

კურსებმა მუშაობა დაიწყო

დაიწყო მეცადინეობა ხელმძღვანელი პარტიული და საბჭოთა მუშაკების გადასამზადებელ ერთთვიან კურსებზე. მეცადინეობას შეუდგნენ საქართველოს კომპარტიის საქალაქო და რაიონული კომიტეტების პროპაგანდის განყოფილებათა გამგეები. პარტიული მუშაობის შეისწავლიან მარქსისტულ-ლენინური თეორიის და საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პოლიტიკის აქტუალურ პრობლემებს. სოციალისტური ეკონომიკის მეცნიერული მართვის საფუძვლებს, პარტიული მშენებლობისა და ideოლოგიური მუშაობის საკითხებს.

კურსების მსმენელები გაიცნობიან საქალაქო პარტიული ორგანიზაციის პროპაგანდისტული და საგანმანათლებლო მუშაობას.

„საქართველოს კომუნისტი“ № 3

გამოვიდა საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თეორიულ და პოლიტიკურ ჟურნალ „საქართველოს კომუნისტის“ მეორეგზ, მესამე ნომერი.

ჟურნალში გამოქვეყნებულია სტატიები და წერილები: **მოწინავე** — ბანვეთიანობისთვის მასების შემოქმედებითი ენერგია, ინიციატივა და აქტივობა; ა. ჩურკინი — პარტიული, საბჭოლმწიფო და შრომის დისციპლინის განმტკიცება რეპუბლიკის ეკონომიკის განვითარების ინმნიშვნელოვანესი პირობა; **ბ. ჩხეიძელაშვილი** — პარტიული მშენებლობის ლენინური პრინციპები; **ბ. ფირცხალავა** — კრიტიკა და თვითკრიტიკა — ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისა და წინსვლის ნაკადი მეთოდი; ა. **კელენჯერიძე** — უკმეშვრომისო ბრძოლა, პარტიული პრინციპულობა; ი. **ტუფელაშვილი** — რატომ ირღვევა ეთანობა არ კლებულობს დანაშაულიდ? განყოფილებები: „საერთაშორისო თემაზე“ დებატი ალია ო. ჭელაიას წერილი ახალ ლიმოსაკლეთი; რმისა და მშვიდობის პრობლემები,

„პრესის მიმოხილვის“ განყოფილებაში გამოქვეყნებულია წერილი — საოლქო გაზეთის ლიდი ამოცანები.

ჟურნალს აქვს ალრეთვე განყოფილებები: „სახოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარების მტკივნეული საკითხები“; „ეროვალისტური შეხედულება — წინსვლის მძლავრი ლოკომოტივი“; „მშრომელთა ეკონომიური განათლება“; „საქართველოს კომუნისტის“ გამოსვლის შემდეგ.

ამბები • ფაქტები

მსოფლიო დღეს

საკვლევი და უცხოეთის პრესის საკვანძო ინფორმაციები

□ კელნინგი

ქამხილებენ ჩილეს სამხედრო ხუნტის სისხლიან საქმეებს

□ პრაღა

მონოლება განიარაღებისათვის

□ ნიუ-იორკი

ჯ. ვალდჰაიმის გამოსვლა

შეწყდეს აგრესიული მოქმედება!

კელნინგი, 21 მარტი. (საკდესი). მშვიდობის მსოფლიო საბჭომ მოუწოდა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანსა და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოს, რომ განახორციელონ სასწრაფო ღონისძიებანი სირიის საზღვარზე ისრაელის შეიარაღებული ძალების აგრესიული მოქმედების შეწყვეტის მიზნით.

ახლო აღმოსავლეთში მტკიცე მშვიდობის დამყარება, აღნიშნულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის კ. ვალდჰაიმისადმი დეპეშაში, შეიძლება მხოლოდ იმ პირობით, თუ ისრაელი მთლიანად გაიყვანს ჯარებს ოკუპირებული არაბული ტერიტორიებიდან და უზრუნველყოფს პალესტინელი ხალხის უფლებებს. მშვიდობის მსოფლიო საბჭო სრულ სოლიდარობას უცხადებს სირიის არაბთა რესპუბლიკის მთავრობასა და ხალხს, ნათქვამია დეპეშაში.

მთავრობის პროგრამა

რომი, 22 მარტი. (საკდესის კორ.). იტალიის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ მ. რუმორმა პარლამენტის ორივე პალატას წარუდგინა ქვეყნის ახალი მთავრობის პროგრამა.

თავის გამოსვლაში მან ხაზგასმით აღნიშნა იტალიის მისწრაფება მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცებისადმი და თქვა, რომ მზად არის ხელი შეუწყოს დაძაბულობის შენელების პროცესისა და საბჭოთა კავშირთან და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავების.

იტალია, განაცხადა მთავრობის მეთაურმა, კვლავაც ესწრაფვის ახლო აღმოსავლეთის საკითხის სამართლიან და მტკიცე მშვიდობიან გადაწყვეტილებას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოს № 242 რეზოლუციის საფუძველზე.

დღეს პარლამენტში იწყება ქამათი იტალიის ახალი მთავრობის პროგრამის თაობაზე.

ჩილეს ხუნტის დანაშაულთა გამოძიება

ჟენევა, 22 მარტი. (საკდესი). აქ გაიხსნა ჩილეში სამხედრო ხუნტის დანაშაულთა გამოძიების საერთაშორისო კომისიის პირველი სხდომა. კომისიის მუშობაში მონაწილეობენ საყოველთაოდ ცნობილი მეცნიერები, იურისტები, მსოფლიოს მრავალი ქვეყნის კულტურის თვალსაჩინო მოღვაწენი.

სესიაზე ჩამოვიდნენ ჩილეს საგანგებო ერთიანობის ყველა პარტიისა და ზოგიერთი პროფკავშირის წარმომადგენლები. მათ შორის ჩილეს სოციალისტური პარტიის გენერალური მდივანი კარლოს ალტამირანო, ჩილეს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური კომისიის წევრი ვოლოდია ტეიტელბოიმი. სესიას დაესწრნენ ალენდეს ჩილეს ყოფილი პრეზიდენტის სალვადორ ალიენდეს ქვრივი და ქალიშვილი, ხუნტის ხელ დამობილი ჩილეს სახალხო ერთიანობის მთავრობის ხელოვნთა ლიგი და მინისტრი.

ჩილეს სოციალისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სამდივნოს ანგარიშით, ბევრ ადამიანს, ეჭვმიტანილ ხუნტის ფანატიკოსებს, ეშინიათ ჩილეში ჭეშმარიტი ინფორმაციის, ეშინიათ ადამიანური ურთიერთობების, ეშინიათ ადამიანური ურთიერთობების, ეშინიათ ადამიანური ურთიერთობების

შექსპირი—ჩვენი თანამედროვე

□ „იულიუს კეისარი“ რუსთაველის სახელობის თეატრის სცენაზე □ „მეფე ლირი“ ქალაქ რუსთავის სახელმწიფო თეატრის სცენაზე

შექსპირთან წილნაყარმა და ნაზიარებმა ქართულმა თეატრმა ბევრი სიხარული განგვაცდევინა, დამარცხების მწარე სინანულიც გვაგება, ხოლმე — არც უბინობა ყოფილა. შექსპირი საჯილდაო ქვასა გვაგს, მას ტყუილუბრალოდ ადვილად ვერავინ შეეჭიდება. შექსპირის მწვერვალების ტრავერსი კვლავ გრძელდება. ჩვენი თეატრები ახალ თავფურცელს ფლიან ქართულ შექსპირიანობაში. ქართული საბჭოთა თეატრის ისტორიის მანძილზე რუსთაველის სახელობის თეატრმა პირველმა განაორიელა. „იულიუს ბმილსარი“, ხოლო ახლანდელ კირველი შეხვედრა ჰქონდა შექსპირთან რუსთაველ თეატრის კოლექტივს.

ორი სხვადასხვა თეატრის, სრულიად განსხვავებულ ორ სპექტაკლს ბერთების შექსპირი, განასხვავებდა და მიჯნავს — თეატრზე, სასცენო ხელოვნებაზე, კლასიკური მემკვიდრეობის ათვისებაზე სხვადასხვა შეხედულება, სხვადასხვა გაგება, რომელიც განსაზღვრული თეატრალური ესთეტიკის სახეს იძენს და ზოგჯერ თავის „ჯულიეტაც“ მოაქცევს ხოლმე დრამატურგიულ მასალას.

ვემორჩილებით ტრადიციას და პირველ რიგში საუბარს, კვლავინდებურად, რუსთაველის თეატრით ვიწყებთ. სწორედ თეატრით და არა სპექტაკლით, რადგან ამ სპექტაკლის ყველა თვალსაჩინო ღირსება-ნაკლოვანება თეატრის შემოქმედებითი პრინციპებითა და პროგრამით არის განსაზღვრული-განპირობებული.

უკვე მეორე თვეულ წელს ითვლის დრო, რაც თეატრმა ახალი თეატრალური სინამდვილის დამკვიდრებას მიაყო ხელი. რუსთაველის თეატრში ფეხს იკიდებს სამემსრულებლო ხელოვნების თავისებური სტილი. იგი თანდათანობით შორდება, ემიჯნება ამ თეატრის ტრადიციულ სკოლას და სულ უფრო უახლოვდება წარმოდგენა-წარმოსახვის, თეატრალური გათამაშება-განსახიერების მახვრას. ეს უკანასკნელი გარკვეული ხარკია ახალი თეატრალური მიდინარეობის მიმართ, რომლის ათვისება ამდიდრებს და ავსებს მსახიობის სამემსრულებლო არსენალს, ავითარებს იმპროვიზაციულ ნიჭს, თეატრალური სინამდვილის არეს და ჰორიზონტებს.

თეატრმა შემოქმედებითი ძიებისა და გარდატეხის პერიოდში მარჯვედ გაართვა თავი ბუფონადური კომედიის („ჭინჭრაქა“) და ტრაგიკომედიის („სამანიშვილის დედინაცვალი“) ხორცშესხმის საქმეს. ამ ეარში თეატრმა საშურ გამარჯვებას იმიტომაც მიაღწია, რომ კომედიის განსახიერება თავად შეიცავს დამოკიდებულებით, ბრეხტისეული მეთოდით თამაშის ელემენტს. მაგრამ როცა საქმე მიდგა მაღალ ტრაგედიაზე, მისი ხელოვნება აქ ასეთ დიდ გამარჯვებას ვეღარ შესწვდა. ეპიკური თეატრის პრინციპი, რასაც თეატრი ირჩევს ტრაგედიის ეანრთან შეჯახებისას, მაყურებელში ბევრ საოუოსა და საეჭვოს ბადებს.

ჯერ კიდევ ბოლომდე ვერ არის ღრმად გააზრებული რუსთაველელების მიერ ბრეხტისეული პრინციპებით შექსპირული სახეების გახსნის რთული ხელოვნება. არ არის ბოლომდე შეთვისებული სახეების შენების ტექნოლოგია. იქმნება პრინციპებიდან გადახვევის, სანახევროდ ხარკის გადების შთაბეჭდილება.

როდესაც მაყურებლის თვალწინ სცენაზე გამოდის ტექნიკური რეჟისორი და გახმოვანებენ („ვეთა, ჭეკქუნილი) დემონსტრირებას ახდენს, თუ გონგს ჩამოკრავს, თეატრმა უნდა აიძულოს მაყურებელი ჩაუღრმავდეს ასეთივე გამომაფხიზლებელი გონგის ძალას, შეყოვნებებს, აზრობრივი ძახილის ნიშნებს თანამედროვე მოქალაქის პოზიციებიდან. როცა ეს შეყოვნებები ბრეხტის ზონგების სიმბოლოს სახით სპექტაკლში არა ჩანს, ინტელექტუალურ თეატრს საფუძველი ერყევა. ან კიდევ: თუ აშლილ და გახელებულ ვნებათა ღელვას საჭირო კრიტიკულ მოშენებში, არ ამოვდებთ აღვირს, რათა მაყურებელი თეატრისეული დამოკიდებულების აზრს ეზიარის, ვალალტობთ ეპიკურ თეატრს. რასან ეს პრინციპად გაგვიხადა, დავრჩეთ ბოლომდე ამ „რეჟიგინს“ ერთგულნი. მაგრამ, როგორც ჩანს, ძნელია შეაჩერო ინერგია, ემოციის გამოვლენის ყველაზე ეფექტურ მომენტში ზღვარი დაუდო ქართველი მსახიობის შინაგან ლტოლვას, ტემპერამენტს, მსახიობურ ცდუნებებს, ჭირს ახალი გზების გაკვალვა, მით უფრო მაშინ, როდესაც ჩვენ ეს განვიხილეთ კოლექტიური შრომის, მრავალი კომპონენტისაგან შემდგარი თეატრალური ხელოვნების სარბიელზე.

მაგრამ ის, რაც მიღწეული და მოპოვებულია ჭეშმარიტი პროფესიონალის მ. თუმანიშვილის მიერ სადადგმო-რეჟისორული ხელოვნების სფეროში, გვაჯილდებულებს ეს სპექტაკლი თვალსაჩინო მსატვრულ ფაქტად ვაღიაროთ.

თეატრი საბოლოოდ დიდ გამარჯვებას იზეიმებდა, ერთი გარემოება რომ არა, და თანაც, მნიშვნელოვანი; ეს შეეხება აქტიორულ სამემსრულებლო ხელოვნებას. რომელმაც ფეხი ვერ აუწყო პირველს — რეჟისორულს. ამ თეატრის შეხვედრები შექსპირთან ყოველთვის სრული წარმატებით როდი გვირგვინდება. მაგრამ სურვილი მასთან ხელახალი შეხვედრებისა არ უნდა ჩაქრეს. ესთეტიკური ძხარე ამ სპექტაკლისა იმ დონეზეა, რომ წარუმატებლობა (ამკარა, თვალსაჩინო) ძირითად ღირსებას ვერ გადაფარავს. აქ დამარცხება და გამარჯვება ერთიერთს თანასაწორებენ ეს გვიამედებს, რომ შემდგომი შეხვედრა მარად ძველ და მარად ახალ იმავე შექსპირთან ჰეშმარიტი გამარჯვებით უნდა დაგვირგვინდეს. ამისათვის საჭირო გახდება ახალი გასაღები მოენახოს თვითეულ სახეს ეპოქის მოწინავე პოზიციებზე მდგომი მსახიობ-მოქალაქის სიმაღლეებიდან. სახის განსახიერება, ისე როგორც მთლიანად ნაწარმოები. საშუალებაა და არა მიზანი. საშუალებაა, სასილეტი წერტილია სადღეისო აქტუალური აზრის, სადღეისო სატკივარსათქმელის განსაცხადებლად.

ფესაძლოა მკრეხელობაც იყოს წმინდა წყლის ეპიკური თეატრის ესთეტიკური კონცეპციებიდან გამომდინარე მსაიური და ბატალური უძლიერესი მიზანსცენების ავტორს — მ. თუმანიშვილს ეს უკიენონ, მაგრამ არც უამისობა იქნებოდა მართებული.

ჩვენს სურვილს, რომ ეს სპექტაკლი აღტაციების გამომხატველ ძახილის ნიშნებით შეეფასოთ, სხვადასხვა შეშფოთჭრილობელი მოსაზრება უშლის ხელს. ყოველი საქებარი ფრაზის შემდეგ ძალაუნებურად იბადება აკვიატებული სიტყვა — მაგრამ, რომელიც არ იქნა და ვერ მოვიცილეთ.

ეგონებ ერთადერთი, ვინც ასცდა ამ სიტყვას, მ. სალარაძის კეისარია, და ეს ცოტას როდი ნიშნავს, რომ ამ დადგმაში აქტიორული შესრულების თავდაპირველი სწორი ჩანაფიქრი დაკინასთთ და დადებითად შეეფასოთ. ეს ხდება არა იმიტომ, რომ სცენური პარტნიორები და კოლეგები ნას რამენი ჩამორჩებიან, არა! აქ არც შექსპირული სახეების ღრმა თუ ზედაპირული გაზრების ტრადიციულ მოთხოვნაშია საქმე. განსაკუთრებული პრეტენზია გვიჩნდება, როცა გვსურს დავადგინოთ, თუ როგორ ერწყმის თეატრისეული შექსპირულს და პირუკუ — შექსპირი თეატრისულს.

ცვენურ გარემოცვას, თეატრალურ სინამდვილეს, რომელსაც ქმნის რეჟისორი და რომელშიც უნდა გამოიხატოს და გაცხადდეს შექსპირული, ყველაზე მეტად გ. სალარაძის კეისარი ესადაგება, ამაშია სწორედ მსახიობის უპირატესობის საიდუმლოება იულიუს კეისარის კეისრობა მსახიობმა აქვია კრიტიკული დამოკიდებულების საგნად, ისე რომ ამ გმირის მიმართ მაინც შეინარჩუნა დისტანციური კრძალვა. პიროვნებას იგი ჯეროვან პატივს მიაგებს, მაგრამ მოვლენას — ამსოლუტურ მონარქიას — ქირდავს იმპოზანტური სიდიადის მაუწყებელი ხაზგასმული პლასტიკურობით.

მსატვრული ფანტაზიისა თუ ისტორიის ანალებიდან წამოსული დიდი ვნებების შემცველ შექსპირულ სახეთაშუა მუდამ მოიძებნება ისეთი რამ, რაც დღევანდელი აუდიტორიისათვის მეტად საჭირო და დროულ შეგონებად შეიძლება ვაქციოთ. და თუ ჩვენ ამას არ გამოვაყენებთ, არ მოვიშველიებთ, ვალალტობთ განსხვავებულის ფორმის ძირითად აზრს და ნერხარსს. სამწუხაროდ, ამის არა ერთი და ორი მაგალითია ამ სპექტაკლის მსახიობთა საშემსრულებლო ხელოვნებაში.

მსახიობთა შესრულება მთელ რიგ შემთხვევაში ვერ აღწევს გარკვეული ცნების სიმაღლემდე. მათ შესრულებაში არ რეკს საგანგაშო ზარი და არ ისმის თანამედროვეთათვის მოწოდება, მფროხილებელი ძახილი, რა შეიძლება ეწოდოს მოცემული სოციალურ ტიპს, პოლიტიკურ მოღვაწეს, რა საშიშ, ან სასარგებლო ტენდენციას განუმზადებს ის საზოგადოებას დღეს თუ არა, ხვალ მაინც! ან კითხვები, რომლებზედაც პასუხს უნდა იძლეოდეს ამ ყაიდის სპექტაკლი. ეს არ გახლავთ უბრალოდ სტილის საკითხი, რომ მას გვერდი ავუაროთ. ეს მხატვრული ტენდენციაა, ცალკე სინამდვილეა, განსხვავებული თეატრალური სამყაროა, რომელიც ღრმად იჭრება ცხოვრების შუაგულში და მასზე აქტიური ზემოქმედების პრეტენზიას აცხადებს...

სპექტაკლის ის იერსახე, რაც შექსპირს მოუნახა რეჟისორმა, საგულისხმო აზრებს აღძრავს. იგი ბევრ-ფაფიქრებს უპირველესი თეატრების ხვალინდელ დღესა და პერსპექტივებზე, თეატრის თანამედროვეობაზე, ტრადიციასა და ნოვატორობაზე, განასხვავებულ ადამიანებ და ნოვატორობაზე, ქართულ თეატრში სრულიად მივიწყებული ეროვნული ფორმებისათვის საგანგებო ზრუნვის მომწიფებულ პრობლემებზე. იგივე სპექტაკლის ღრმად თანამბეჭდავი სახეირება აღტაციების გამომხატველი შეძახილებისათვის განგვაწყობს, მაგრამ როცა ღრმად ჩავუკვირდებით, ჩვენს ყურთასმენას ის ავბედითი სიტყვა ისევ მოვსმის და „მეფე ლირის“ ხუმრას ზანზალაკების მსგავსად გამაფრთხილებლად რეკს.

ხუმრას ზანზალაკების ღლარუნი საბოლოოდ ამთავრებს და წვრტილს უსვამს რუსთაველის თეატრის „მეფე ლირს“. სპექტაკლის ეს საფინალო გონგი ადამის ძეთა სუსტ მეხსიერებასა და ბუნებავიწყობას ერთხელ კიდევ უხმობს: სცენაზე დატრიალებული მწუხარე ამბავი ყურად იღონ და საბერო დასკვნებიც გამოიტანონ.

„ულიამ შექსპირი. მისი მართალი ისტორიული ქრონიკა მეფე ლირისა და მისი სამი ასულის ცხოვრებისა და სიკვდილის შესახებ. გრაფი გლოსტერის შვილის და მეძეკვერის ედგარის უბედური ცხოვრებისა...“ „მეფე ლირის“ პირველი გამოცემის ეს სათაური თავისუფლად გამოდგებოდა ბ. ლორთქიფანიძის ძირ დადგმული სპექტაკლის ეპიგრაფად თუ არა, საანტაციოდ მაინც.

მეფე ლირის ტრაგედიის ჩვენება და ამ ტრაგედიის უკუფენის — გრაფ გლოსტერისა და მისი შვილების ისტორია სცენური ქმედობის ორი ხაზია შექსპირისეული ერთიანი ღრმა აზრის ნათელსაყოფად.

რუსთაველ თეატრში ტრაგედიის პოლიფონიურობა, ნაწარმოების უმთავრესი ლეიტმოტივის მრავალწახნაგოვნება და სიუჟეტური სირთულე ერთიანი მოქმედების სიცხადითა და უწყვეტი დინამიკურობით ხასიათდება.

ეპითეტი — ფერმწერის ფუნჯის მშვენიერი მონასმი რეჟისორული მიზანსცენების დასახასიათებლად არ გამოდგება. სცენების ლაკონურობა და პირქუში სიმკაცრე ლითონმოქანდაკის ენერგიულ მონახაზებს უფრო მიესადაგება.

მაყურებელი რუსთაველ თეატრის სპექტაკლში ბევრ კითხვაზე პოულობს პასუხს. აქ მასტაბური სოციალური პანორამაა გადაშლილი თვალწინ, ადამიანთა ვნებათა ქარიშხალი დაუმცხრალად ბობოქრობს და ხშირ შემთხვევაში სულის შემძვრელი, მომნუსხველი ძალით მოქმედებს ჩვენზე. ეს შექსპირის „მეფე ლირია“ პირველყაროს სიწმინდით, იმ სახით და ისე, როგორც წარმოგვიდგენია, წაგვიკითხავს და განგვიცდია. ეს თანხვედრა ჩვენს პატივმოყვარეობას ეალბუნება. თეატრს მიაჩნია, რომ მოულოდნელისა და ახალ აღმოჩენათა სიხარულის საფუძველი თავად შექსპირშია საძებნელი. გარეგან შეტანილი ლი, რედაქციაქმნილი —საძრახისი კადნიერებაა. ის ასკეტური სიმკაცრე და გმირთა შორის დამოკიდებულების სიუხვეში, რაც სპექტაკლის იერსახეს მეტად თავისებურს ხდის, ისევ და ისევ შექსპირის „მეფე ლირის“ მართებული ზეკითხვიდან მომდინარეობს. გრაფები, ლორდები და მილორდები, სამეფო კარის სეფე ქალნი, ასე ყოველგვარ ბანოვნებას მოკლებული კადნიერებით რომ ირჯებიან, გაგვკვირვებია, მაგრამ როცა მოგვგონებია, რომ ისინი ადრინდელი პერიოდის, წარმართული ხანის ბრიტანელები არიან, ყოველგვარი პრეტენზია უკუგვიდგა.

დროის მსახვრელი ხელი ყველაფერს სწვდება. დრო უძლურია მხოლოდ ნიჭისა და ტალანტის წინაშე. ამას თუ დაუმტკიცებთ ინვიათ სანაქებო ოსტატობას, რითაც მუდამ ასე გამორჩეოდა ქართული თეატრის დღევანდელი უხუცესი პროტაგონისტი ასპაკმ მასსაძ, საოცრებათა მოწმენი შეიკენებთ. მეფე ლირში მეფე ლირის ასაკს მიტანებული მსახიობი თავის ასაკს უკან აბენებს, მხრებიდან იბერტყავს სიბერის წლებს.

საოცრად დაამშვენა ამ როლმა მსახიობის შემოქმედებითი ცხოვრება, თავად ფაქტმა კი — ახალგაზრდა თეატრის ბიოგრაფია.

რუსთავის თეატრის „მეფე ლირში“ ხუმრა სამეფო ტახტის საზოგგს ეფარება და იქ არის უწყმრად მიჯნეული, ყველა საჭირო მომენტში ანაზდად გამოენთება და ტახტის მფლობელის უგუნურობას ამხელს. ამას ებრძვის, რითაც თვით იკვებება, იფარავს თავს, არსებობას ინარჩუნებს. აქ, ისე როგორც სპექტაკლის საფინალო სიტყვებში, მეზარე სინამდვილის მაუწყებელი ხელოვნების სიმბოლური სახე მონანს, რომელიც მსახიობისა და ინობაზის უწყინარი საფარით შეჯავშნულა. ასეთია შექსპირისეული ხუმარა თეატრის ინტერპრეტაციით.

ქართული თეატრის დეკორაციული ხელოვნების მაღალი დონე ეჭვმეუტანელია. ეს რუსთაველია (ბ. ბეშნია) და რუსთაველის (მ. ჰაჰჰაჰაძე) თეატრების შექსპირული სპექტაკლების მსატვრებმა ერთხელ კიდევ ცხადყვეს სცენური სივრცის ორიგინალური გაზრებით. მაგრამ აქ ჩვენ გვსურს ვიხსენოთ სცენის მიღმა დარჩენილი უჩინარი ადამიანები; კერძოდ კი ინჟინერ-კონსტრუქტორი ლ. ვერნიცკი, რომელმაც მარიონეტების მცირე თეატრის ტექნიკური პრინციპი რუსთაველის თეატრის დიდ სცენაზე გადმოტანა და მსატვრის თამამი ჩანაფიქრი სცენური საოცრებების მომხდენ რეალობად აქცია.

ალ. შალუტაშვილი.

სურათებზე: მარცხნივ — ა. ვახაძე, მეფე ლირის როლში; სცენა სპექტაკლ „იულიუს კეისრიდან“, იულიუსი — გურამ ხალვაშიძე (მარცხნივ), დეციუსი — ი. ლალიძე.

ა. კაპკასიძის ფოტო.

ანაგელთა საუცხოო თაოსნობა ფრთებს შლის

ისაროს სიკეთის ნერგმა

მწვანე მეგობრებს გვთავაზობენ სიღნაღელები, ტიბაანელები...

ამას წინათ ჯერ იყო და სიღნაღის რაიონის სოფელ ანაგის მშრომელებმა ააშენეს თბილისში, საბურთალოს დასაწყისში მდებარე ანაგის ქუჩა. ანაგელებმა თავიანთი სოფლის სახელობის ქუჩაზე დარგეს მოზრდილი ხეები.

ეს კეთილი საქმე კი ასე დაიწყო: სასოფლო საბჭოს სესიამ მიიღო სპეციალური გადაწყვეტილება — გაამწვანონ თბილისის ის ქუჩა, რომელიც მათი სოფლის სახელს ატარებს. ეს იქნება დედაქალაქთან კავშირის განმტკიცების კიდევ ერთი ფორმა. დედაქალაქსადმი თავიანთი სიყვარულის გამოხატულება.

ანაგელთა პატრიოტული თაოსნობა მოიწონა პარტიის სიღნაღის რაიკომმა და მიიღო გადაწყვეტილება, რომ მხარი დაეჭირათ მისთვის. ბევრი მომდევარი გაუჩნდა კეთილ საქმეს. გადაწყდა რაიონის ყველა სოფელმა, პირველ რიგში კი იმ სოფლებმა, რომელთა სახელობის ქუჩებიც არის ჩვენს დედაქალაქში, აგრეთვე ქალაქებმა სიღნაღმა და წნორმა აქტიური ონაწილეობა მიიღონ თბილისის გამწვანებაში. განსაკუთრებულ ყურადღება მოექცევა აგრეთვე იმ ქუჩებს, რომლებიც ატარებენ რაიონის გამოჩენილ ადამიანთა სახელებს.

და აი გუშინ, დილაადრიან ქალაქ სიღნაღის ოთხმოცამდე მშრომელი ეწვია თბილისს. ოქტომბრის რაიონში მდებარე სიღნაღის ქუჩა, მიუხედავად წვიმიანი ამინდისა. ასეთი ხმაურიანი და ხალისიანი აქაურ მცხოვრებლებს ალბათ არც კი ახსოვთ. ავტომანქანების ძარიდიდან რიგრიგობით გადმოაქვთ ჭადრისა და კაკლის ხეთა ნერგები და მათ ღრმად გათხრილ ორმოებში უმალავენ ფესვებს. სიღნაღიდან აქ ჩამოვიდნენ საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე თ. ქოქიაშვილი, სანეიდსადგურის მთავარი ექიმი გ. ნათიძე, მილიციის რაიგანყოფილების კომკავშირული ორგანიზაციის მდივანი ი. ნადირაშვილი, ეკონომისტი გ. ჩქარაშვილი, საფინანსო განყოფილების გამგე ა. ბერიაშვილი, ამავე განყოფილების თანამშრომლები ვ. მოსაშვილი და თ. ელაშვილი, რაიაფთიაქის გამგე ს. ბოჭორიძე, კინოფიკაციის განყოფილების ადმინისტრატორი ბ. გოცირიძე, კომკავშირის რაიკომის საორგანიზაციო განყოფილების გამგე ჯ. ჯიყაშვილი და სხვები. ყველას ჩამოთვლა ძნელია.

ქუჩის მთელ გაყოლებაზე ლარივით გაუსწორდა ერთმანეთს საკმაოდ მოზრდილი ჭადრები, რომლებიც სიღნაღელ მშრომელთა ხელით დაირგო და რომლებმაც სიღნაღის ქუჩაზე უნდა იშრიალონ.

მალე გაიბა მეგობრული საუბარი აქაურ მცხოვრებლებსა და ქალაქ სიღნაღიდან ჩამოსულ მშრომელთა შორის. მათ ერთმანეთს აუოიავეს, რომ განამტკიცებენ დაწყებულ მეგობრობას.

გუშინვე ტიბაანისა და თბილისის ზოგიერთ სხვა ქუჩებს ეტუმრნენ სიღნაღის რაიონის სოფელ ტიბაანის მშრომელებიც. მათ ქალაქ სიღნაღის წარმომადგენლებთან ერთად ნარეკვეებით დაამშვენეს ხეთაგუროვის, არდონის და ცხრა ძმის ქუჩები, მეგობრობის ხეები დარგო პარტიის თბილისის ორგანიზაციის ოქტომბრის რაიკომის შენობის ეზოშიც.

სიღნაღის რაიონის მშრომელებს გადაწყვეტილი აქვთ ერთი კვირის შემდეგ უფრო ხელსგავიანად ჩამოიტანონ სიკეთის ნერგები ჩვენს დედაქალაქში და მისი ქუჩების, მისი ფერდობების გამწვანებაში თავიანთი წვლილი შეიტანონ.

ბ. ალექსიძე.

სპორტული ამბები

□ **კალათბურთი.** რიგის ტტტ-ს ქალთა გუნდმა თავის მოედანზე მოიგო მეორე ნახევარფინალური მატჩი პოლონეთის ლკს-სთან (ლოძი) — 81:52 (42:27) და ევროპის ჩემპიონთა თახის ფინალში გავიდა.

□ **ბადრაკი.** 25-31 მარტს მოსკოვში გაიმართება პიონერთა საასპლეების რიგით მეორე საკავშირო ტურნირი გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდას“ პრიზზე. შეჯიბრებაში, რომელიც წრიული სისტემით ეწყობა, გამოვა 6 გუნდი.

□ **ფეხბურთი.** მოსკოვის „ლოკომოტივმა“ სოჭში ანგარიშით 3:0 (3:0) დაამარცხა სოფიის თანაკლუბელები. ეს იყო რკინიგზელთა საერთაშორისო სპორტული კავშირის თახის საპასუხო ფინალური მატჩი. პირველი შეხვედრა სოფიაში საბჭოთა ფეხბურთელებმა წააგეს 1:4. ახე რომ, ანგარიში გათანაბრდა — 4:4. ძალაში შევიდა ე. წ. „სათაო არითმეტიკა“ — გოლი, გატანილი მეტოჭის მოედანზე, ფასობს ერთიორად. თახი გადაეცა მოსკოვის „ლოკომოტივს“.

□ **მუვილდოსნობა.** ხელეაჩაურის რაიონის სოფელ ანგასაში დამთავრდა საკავშირო შეჯიბრება სოფლის სპორტსმენთა შორის. ასპარეზობაში მონაწილეობდა 44 სპორტსმენი, რომელთაგან 3 საკავშირო ნაკრების კანდიდატია. ქალთა შორის ჩემპიონობა მოიპოვა ლ. ბადმაკაროვამ (რუსეთის ფედერაცია), რომელმაც ვარჯიშში „მ-2“ მოაგროვა 2.112 ქულა, ეიეებში გაიმარჯვა მისმა თანაგუნდელმა ვ. ეშჩეევმა — 2.314 ქულა. ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენელმა ნ. ტაშიანმა პირველი ადგილი დაიკავა 60 მეტრზე სროლაში — 525 ქულა, ხოლო მრავალჭიდში აჩვენა მესამე შედეგი.

□ **ჭიდაობა.** ვიტებსკში დამთავრდა პროფსაბჭოთა ხპორტსაზოგადოების პირველობა კლასიკურ ჭიდაობაში. ქართველ ფალავანთაგან წარმატებით გამოვიდნენ „ლოკომოტივის“ წევრები ო. ტატიშვილი და გ. ჭელიძე, რომლებმაც ოქროს მედლები მოიპოვეს.

მინსკში ჩატარდა ხპორტსაზოგადოება „შრომითი რეზერვების“ პირველობა კლასიკურ ჭიდაობაში იუნიორთა შორის. თბილისელებმა თ. ჩარკვიანმა და გ. კალატოზიშვილმა, შესაბამისად, პირველი და მეორე ადგილები მოიპოვეს.

პირველი პროგრამით

25 მარტი

17.05 — სტუდენტთა დასახმარებლად — ლექცია ზოგად ფიზიკაში, 18.05 — განცხადებები, 18.10 — მოსწავლეთათვის — „წიგნის ერთგული მეგობარი“, 18.40 — „მსოფლიო დღეს“, 18.55 — რუსპუბლიკის ახალი ამბები (რუსულ ენაზე), 19.15 — „აღმოსავლეთ ყაზახეთის ოლქის შემსვლელი გეგმა — მოქმედებაში“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 20.00 — „დანაშაული არ მოსდებოდა, რომ...“ 20.20 — „საბაჭოო გზები“, 20.45 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 21.15 — „სახელმწიფო კომსომოლის პრემიის ლაურეატ ბ. ბ. ბ. ... 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — „ახალგაზრდული ხმები“, 23.50 — ახალი ამბები.

26 მარტი

10.05 — ფერადი ტელევიზია. დილის ვარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — სტუდენტთა დასახმარებლად — ლექცია უმაღლეს მათემატიკაში, 11.30 — მოსწავლეთა „არდადეგების გამო — „მხიარული საათი ბავშვებისათვის“, 17.00 — უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთა დასახმარებლად — ლექციები: ქართულ ენაში, 17.45 — ბიოლოგიაში, 18.30 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია — „ცეროდნას ეკრანი“, 19.05 — სპორტული მიმოხილვა, 19.25 — „სტაბილური რიტმი ყველა უპირველ“, 19.45 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 20.15 — „ახალგაზრდული ხმები“ — ფინალი, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — „ახალგაზრდული ხმები“ (გაგრძელება).

27 მარტი

10.05 — ფერადი ტელევიზია. დილის ვარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — მოსწავლეთა არდადეგების გამო: ფერადი ტელევიზია. მულტიპლიკაციური ფილმი „ოქროს ანტილოპა“, 11.00 — ბავშვებისათვის — ქართული მხატვრული ფილმი — „გიორგი საკაძე“ (I სერია), 17.55 — მოსწავლეთათვის: „სასაეერო“, 18.30 — „საინტერესო შეკრება“, 18.45 — განცხადებები, 18.50 — „პარტიისადმი, საბჭოთა ხალხისადმი მიმართვის საპასუხოდ“ — „მე კომუნისტი ვარ“, 19.25 — „ფართო გზა ჰალმეტერ მეხილეობას“, 19.45 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 20.15 — „ახალგაზრდული ხმები“ — ფინალი, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — „თეატრის საერთაშორისო დღე“.

28 მარტი

10.05 — ფერადი ტელევიზია. დილის ვარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — მოსწავლეთა ფერადი ტელევიზია ბავშვებისათვის — „მულტანარამა“, 11.30 — მოსწავლეთათვის ქართული მხატვრული ფილმი „გიორგი საკაძე“ (II სერია), 16.45 — უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელთა დასახმარებლად — ლექციები: ქიმიაში, 17.30 — სსრკ ისტორიაში, 18.20 — დოკუმენტური ფილმი „ჩვენი მიღწევები“ (ქართულ ენაზე), 18.40 — „მეცნიერება წარმოებას“, 19.00 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია — „მეგობრული ტრადიციების ბგთი“, 19.30 — მილიონთა ლენინური უნივერსიტეტი (გადმოცემა მოსკოვიდან), 20.00 — ჟურნალი „მნათობი“ 50 წლისაა, 20.40 — „ბაკურიანი-74“, 21.00 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 21.30 — დოკუმენტური ფილმი „ესპანეთის—73“, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — „ახალგაზრდული ხმები“ ფინალი, 23.50 — ახალი ამბები.

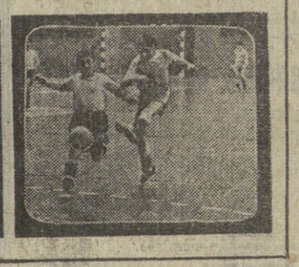

29 მარტი

10.05 — ფერადი ტელევიზია. დილის ვარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — მოსწავლეთა არდადეგების გამო: ფერადი ტელევიზია. მულტიპლიკაციური ფილმი „ოქროს ანტილოპა“, 11.00 — ბავშვებისათვის — ქართული მხატვრული ფილმი — „გიორგი საკაძე“ (I სერია), 17.55 — მოსწავლეთათვის: „სასაეერო“, 18.30 — „საინტერესო შეკრება“, 18.45 — განცხადებები, 18.50 — „პარტიისადმი, საბჭოთა ხალხისადმი მიმართვის საპასუხოდ“ — „მე კომუნისტი ვარ“, 19.25 — „ფართო გზა ჰალმეტერ მეხილეობას“, 19.45 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 20.15 — „ახალგაზრდული ხმები“ — ფინალი, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — „ახალგაზრდული ხმები“ (გაგრძელება).

30 მარტი

10.05 — ფერადი ტელევიზია — ტანვარჯიში ყველასათვის (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია — „კინოდოკუმენტალისტის თვალით“, 11.30 — „თქვენთვის, მშობლებო!“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 12.00 — კინონარკვევი, 12.15 — მხატვრული ფილმი „კაპიტან გრანტის შვილები“, 13.45 — ფერადი ტელევიზია. ტელემაყურებელთა შეკითხვებს უპასუხებს საბჭოთა კავშირის მუზეუმი, კვებისა და საყოფაცხოვრებო ხელსაწყოთა მრეწველობის მინისტერთა ამხ. ნ. დოენინი (გადმოცემა მოსკოვიდან), 14.45 — მოსწავლეთა არდადეგების გამო. ფერადი ტელევიზია „მხიარული სტარტები“, 15.10 — „ჯანმრთელობა“ — სამეცნიერო-პოპულარული პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 15.40 — 30 წუთი კინოს მოყვარულთათვის“, 16.10 — „მუსიკის სამყაროში“ სატელევიზიო მიმოხილვა, 17.10 — „გაზეთ „ლიტერატურული თვალი“, 17.30 — „ბავშვებისა“ (ბაწილი პირველი), 18.10 — კონცერტი „თქვენი თხოვნით, მეგობრებო!“, 19.30 — საქართველოს სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო დამსახურებული ანსამბლის კონცერტი, 20.00 — უკანასკნელი ცნობები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 20.20 — „ხუთწლედის მოწინავენი“, 20.35 — რადიოკომპოზიცია „გაუუნარ ფერია ქმრ“, 21.35 — ძველებური მუსიკის კონცერტი. 23.30 — მღერის ანსამბლი „ორერა“, 23.55 — უკანასკნელი ცნობები.

31 მარტი

10.05 — ფერადი ტელევიზია. დილის ვარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — ფერადი ტელევიზია მოსწავლეთათვის — „მაღვიძარა“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.00 — „ბავშვებსწავლოთ რუსული ენა“, 11.45 — „ჯადოსნური ეკრანი“, 12.05 — „საბავშვო ბაღი“, 12.30 — „კინოაფიშა“, 13.00 — „მუსიკალური კიოსკი“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 13.30 — უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთა დასახმარებლად. ლექცია მათემატიკაში, 14.30 — კინონარკვევი, 14.40 — სტუდენტთა დასახმარებლად — ლექცია უმაღლეს მათემატიკაში, 15.40 — რუსპუბლიკის პირველობა მინი-ფეხბურთში. ფინალური მატჩის ტელერეპორტაჟი, 16.40 — „ჯანმრთელობა“. — სატელევიზიო პროგრამა, 17.00 — საერთაშორისო პანორამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 17.35 — „გადაცემა — „დავით ალდანიშვილი“, 18.20 — მოსწავლეთათვის — „გზა მშვენიერებისაკენ“, 18.50 — „ლიტერატურული ალმანახი“, 19.20 — „ჩაი იჭყრიდეს სუფრას და ბულებს“, 20.00 — კინონარკვევი, 20.10 — „ოქროპირი“ — სატირულ-იუმორისტული სატელევიზიო ჟურნალი, 21.00 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 21.10 — „საუტრადო ორბიტაზე“, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30